

Osnovna šola Lava

CELJSKI KULTURNI USTVARJALCI

Raziskovalna naloga

Avtorici: Živa Kelgar in Ivana Malgaj Čretnik

Mentorica: Tanja Koželnik, prof. slovenščine

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2021

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujema najini mentorici Tanji Koželnik za skrb, nasvete, vodenje in lektoriranje raziskovalne naloge.

Zelo sva hvaležni tudi gospe Marijani Kolenko, ki si je vzela čas, da sva jo lahko intervjuvali.

Zahvaljujema se tudi vsem anketirancem, ki so izpolnili najino anketo.

Prav tako pa se zahvaljujema komisiji za pregled in oceno naloge.

POVZETEK

V Celju imamo številne odlične kulturne ustvarjalce, vendar ogromno ljudi s tem sploh ni seznanjenih. V okviru raziskovalne naloge sva odkrili številna nova spoznanja na področju celjske kulture. Z anketo sva ugotovili, da zelo veliko ljudi kulturi še vedno ne pripisuje takšne vrednosti, kot si jo zasluži. S pomočjo intervjuja z gospo Marijano Kolenko sva spoznali, da velik del odnosa do kulture pridobimo že v mladih letih in da na tem mestu zelo veliko vlogo odigrajo starši ter učitelji v šolah. Prav zagotovo je področje, ki sva ga izbrali, zelo zanimivo in polno novih spoznanj. Upava, da bova s to raziskovalno nalogo spodbudili k večji kulturni zavednosti koga, ki kulturi prej ni priznaval velike vrednosti.

Ključne besede: kultura v Celju, umetniki skozi čas, pomen kulture

KAZALO

1.1	UVOD	6
1.2	HIPOTEZE	6
1.3	RAZISKOVALNE METODE	7
1.4	DEFINICIJE	7
2.	DOPRINOS CELJSKIH KULTURNIH USTVARJALCEV K RAZVOJU CELJSKE IN SLOVENSKE KULTURE	8
2.1	CELJSKI KULTURNI USTVARJALCI (19. stol.-20. stol.)	8
2.1.1	Alma Maksimiljana Karlin	8
2.1.2	August Friderik Seebacher	9
2.1.3	Anton Aškerc	10
2.1.4	Fedor Gradišnik	10
2.1.5	Fran Roš	11
2.1.6	Josip Pelikan	13
2.1.7	Rudolf Dobovišek	14
2.1.8	Vladimir Levstik	14
2.2	CELJSKI KULTURNI USTVARJALCI (20. stol–21. stol.)	16
2.2.1	Ančka Gošnik Godec	16
2.2.2	Anica Černež	16
2.2.3	Bina Štampe Žmavc	17
2.2.4	Borut Alujevič	18
2.2.5	Dalibor Zupančič	18
2.2.6	Damjana Golavšek	19
2.2.7	Darinka Pavletič-Lovrenčak	20
2.2.8	Emerik Bernard	21
2.2.9	Goga Stefanovič	21
2.2.10	Hajdi Korošec	22
2.2.11	Janez Drozg	23
2.2.12	Janez Lapajne	23
2.2.13	Karel Zelenko	24
2.2.14	Lilijana Praprotnik Zupančič	24
2.2.15	Matej Krajnc	25
2.2.16	Matjaž Brežnik	26
2.2.17	Miha Alujevič	26
2.2.18	Miloš Mikeln	26
2.2.19	Oto Pestner	27
2.2.20	Smiljan Rozman	28
2.2.21	Stane Jagodič	29

2.2.22	Tina Gorenjak.....	29
2.2.23	Vita Mavrič.....	30
2.2.24	Zvonko Čoh.....	31
2.3	VPLIV CELJSKIH KULTURNIH USTVARJALCEV NA RAZVOJ NAŠE KULTURE..	31
3	REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA	33
3.1	Zastopanost anketirancev po spolu.....	33
3.2	Zastopanost anketirancev po starosti.....	34
3.3	Kraj bivanja anketirancev.....	34
3.4	Kako bi ocenili svoje poznavanje celjskih kulturnih delavcev?.....	35
3.5	S katerih spodaj navedenih področij poznate kulturne ustvarjalce s Celjskega? (možnih je več odgovorov).....	35
3.6	Kaj menite o vplivu celjskih kulturnih ustvarjalcev na razvoj našega naroda?.....	36
3.7	Kaj menite, da se dogaja z zanimanjem za kulturo med mladimi?	37
3.8	Kolikšno mero pozornosti posvečamo celjskim kulturnikom?	37
3.9	Kje ste pridobili večino znanja o tej tematiki?	38
4	ZAKLJUČEK.....	41

1. OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA, CILJEV, RAZISKOVALNIH VPRAŠANJ IN HIPOTEZ

1.1 UVOD

Beseda kultura označuje dejavnost, ki obsega področje človekovega umskega, zlasti umetniškega, delovanja in beseda ustvarjalec pomeni osebo, ki s svojo dejavnostjo na umetniškem področju dela, da kaj nastane. To sta definiciji ključnih besed v raziskovalni nalogi Celjski kulturni ustvarjalci. V najinem delu boste spoznali številne dobro poznane in manj poznane celjske kulturne ustvarjalce ter pomen in vpliv njihovega delovanja na celjsko in slovensko kulturo. V nadaljevanju bova predstavili še možne rešitve, kako bi ljudi uspešneje seznanili s pomenom kulture, da bi ji namenili več pozornosti. Z raziskovalno metodo anketiranje, sva pridobili mnenja ljudi o njihovem poznavanju celjskih kulturnih ustvarjalcev in zavedanju pomena kulturnega delovanja ter na splošno o vsebini, ki bo predstavljena v najini nalogi. Za raziskovalno nalogo na temo kulturnih umetnikov s Celjskega sva se odločili, ker sva menili, da je to zelo zanimivo področje, ki pa se mu ne posveča dovolj pozornosti. Prav zaradi tega pa sva raziskovalno nalogo naredili še z večjo vnemo, saj bova z njo širili znanje o celjskih kulturnih ustvarjalcih.

1.2 HIPOTEZE

H1: Anketirani slabše poznajo celjske kulturnike in njihova dela.

H2: Anketirani se zavedajo pomena delovanja celjskih kulturnih ustvarjalcev za naš narod.

H3: Med mladimi zanimanje za kulturo pada.

H4: Anketirani bolj poznajo celjske kulturnike na področju literature in glasbe, kot kulturnike drugih področji (fotografiranja, slikarstva, gledališke umetnosti...).

H5: Anketirani menijo, da se tematiki celjskih kulturnih ustvarjalcev ne posveča dovolj pozornosti.

1.3 RAZISKOVALNE METODE

Raziskovalne metode, ki sva jih uporabili v raziskovalni nalogi so:

- Raziskovanje

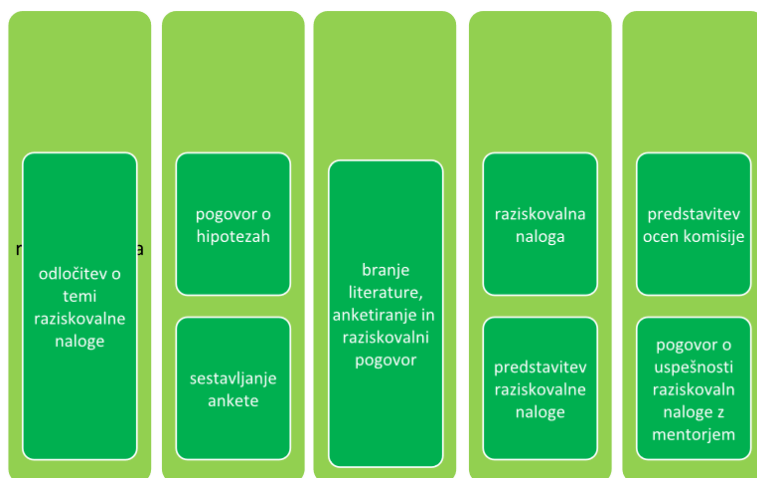
Ker je bil najin dostop do knjižnic omejen zaradi epidemije, sva večinoma podatke pridobili iz preverjenih spletnih strani in člankov. V veliko pomoč nama je bila spletna enciklopedija Wikipedija.

- Anketiranje

Anketo sva oblikovali na spletni strani 1KA. Anketa je imela 11 vprašanj. S pomočjo najine mentorice, ki je anketo posredovala učiteljem razrednikom naše šole, so anketo rešili številni učenci. Anketo pa je rešilo tudi precej ljudi izven šole. Anketirali sva 260 ljudi. Od tega je bilo 123 moških in 137 žensk. Najmlajši anketiranec je imel 9 let, najstarejši pa 81. Kopijo ankete si lahko ogledate v priponki. Za obdelavo anketnih podatkov sva uporabili aplikacijo na mobilnem telefonu, in sicer aplikacijo Chart Maker.

- Raziskovalni pogovor ali intervju

Opravili sva intervju na daljavo z go. Marjano Kolenko, podpredsednico Zveze kulturnih društev Slovenije. Vprašanja so se navezovala predvsem na možne izboljšave na področju obveščanja in izobraževanja ljudi o celjskih kulturnikih in njihovih delih ter celjski kulturi kot taki.

Shema 1: Metode dela (Pia Lilija, 2016)

1.4 DEFINICIJE

Razlago spodnjih besed sva poiskali v Slovarju slovenskega knjižnega jezika.

kultura - dejavnost, ki obsega področje človekovega umskega, zlasti umetniškega delovanja, ustvarjanja

ustvarjalec - kdor s svojo dejavnostjo na umetniškem področju dela, da kaj nastane

pomen - pozitivne lastnosti, značilnosti česa

umetnik - kdor ustvarja, oblikuje dela estetske vrednosti

2. DOPRINOS CELJSKIH KULTURNIH USTVARJALCEV K RAZVOJU CELJSKE IN SLOVENSKE KULTURE

2.1 CELJSKI KULTURNI USTVARJALCI (19. stol.-20. stol.)

2.1.1 Alma Maksimiljana Karlin

Alma Ida Wilibalda Maximiliana Karlin je bila svetovna popotnica slovenskega rodu, pisateljica, pesnica in zbirateljica. Rojena 12. oktober 1889 Celju.

Kot večji del tedanjega celjskega meščanstva je tudi Alma govorila in pisala v nemškem jeziku, slovenskega jezika pa ni govorila najbolje in ga ni uporabljala veliko (le pogovorno). V družini so govorili nemško. Zgodaj je pokazala smisel za glasbo, risanje, še najbolj pa za učenje tujih jezikov.

Srednjo šolo je končala v Gradcu, od tam pa je leta 1909 odšla v London študirat jezike. Študirala je angleščino, francoščino, latinščino, italijanščino, norveščino, danščino, ruščino in španščino.

V začetku 1. svetovne vojne, leta 1914, se je morala umakniti na Švedsko in Norveško, ker je bila kot državljanka Avstro-Ogrske v Londonu nezaželeno. Leta 1918 se je vrnila v Celje, kjer je ustanovila šolo za tuje jezike, dozorela pa je tudi odločitev za potovanje okoli sveta. S prihranki si je kupila svoj prvi pisalni stroj, slovito eriko, ki jo je spremljala do konca življenja. Na pot se je pripravljala, tako da se je učila slikanja in da se dodatno izobrazila v zemljepisu, zgodovini, naravoslovju, botaniki in zoologiji.

24. novembra 1919 je odšla na pot in bila zdoma vse do leta 1928. Po dolgem čakanju je dobila vizo za Japonsko. V tem času je prepotovala velik del sveta in med drugim obiskala Južno Ameriko, Severno Ameriko, Daljni vzhod, Tihomorske otoke, Avstralijo, Novo Zelandijo in Jugovzhodno Azijo. O svojih potovanjih in doživetjih je pisala v različnih časopisih in revijah, med drugim tudi v glasilu celjskih Nemcev Cillier Zeitung, v nemška časopisa Neue Illustrierte Zeitung in Der Deutsche Bergknappe. Bila je strastna zbirateljica. Večino predmetov, ki jih je nabrala na svojih potovanjih, je pošiljala domov. Njena zadnja postaja na potovanju pa je bila Indija, od koder se je pred koncem leta 1927 vrnila v Celje.

Po zasedbi Jugoslavije 1941 je bila aretirana in predvidena za izgon v Srbijo in naprej v taborišče Dachau, vendar so jo po posredovanju vplivnih nemških prijateljev izpustili. Kot znana nasprotnica nacizma se je v strahu pred gestapom avgusta 1944 odpravila v partizane. Upala je, da bo s pomočjo partizanov prišla do Angležev. Vendar ji z osvobojenega ozemlja v Beli krajini partija kljub boleznem ni dovolila k Angležem v Italijo, saj "je bila hkrati antinacistka in antikomunistka".

Umrla je zaradi tuberkuloze in raka na dojki 14. januarja 1950 v zidnici v Pečovniku 44, kjer je zadnja leta preživela s prijateljico slikarko Theo Schreiber Gammelina (1906–1988). Na njeno željo jo je Thea pokopala na Svetini nad Štorami. (Wikipedija, 2021)

Slika 1: Alma M. Karlin (Wikipedija, 2021)

2.1.2 August Friderik Seebacher

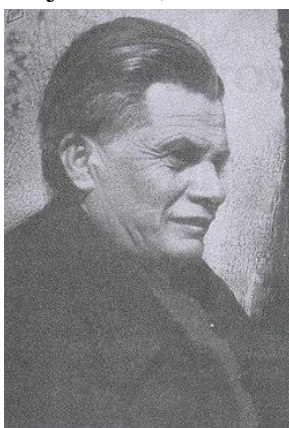
Celjski slikar in grafik August F. Seebacher se je rodil 17. 7. 1887 v Celju in umrl 20. december 1940. Izhajal je iz celjsko-nemške družine. Po končani gimnaziji v Celju je študiral slikarstvo na Dunaju, kasneje pa izpopolnjeval svoje znanje še v Münchnu in Gradcu. Po vrnitvi v Celje je predvsem z oljno in pastelno tehniko slikal krajinske in žanrske motive, največ pa se je ukvarjal z grafiko, po kateri je tudi najbolj znan.

Vrhunec njegovega dela pomeni danes velika dragocenost v dveh delih, ki nosi naslov *Celeia antiqua et nova*. Prvi del, ki je izšel leta 1926, vsebuje 12 originalnih radirank z motivi iz rekonstruiranega rimskega mesta Claudia Celeia in iz zgodnjekrščanske dobe, dodana pa so tudi vsebinska pojasnila. Delo je že ob izidu vzbudilo veliko pozornost, saj je bila naklada omejena le na 100 izvodov.

V drugem delu je leta 1930 prav tako z 12 radirankami upodobil zgodovino slavnega rodu Celjskih, predvsem njihov dramatični vzpon in propad. Zgodovinska pojasnila je dodal prof. Janko Orožen.

Seebacherjev slikarski opus so si Celjani lahko večkrat ogledali na razstavah, najodmevnejši razstavi sta bili l. 1939 in 1940.

Likovna kritika slikarju sicer ne pripisuje posebne umetniške vrednosti, je pa njegov opus lokalno zelo pomemben kot dokument nekega prostora in časa. (Celje, Osrednja knjižnica Celje, 2021)

Slika 2: August Friderik Seebacher (Wikimedia Commons, 2021)

2.1.3 Anton Aškerc

Anton Aškerc je bil slovenski pesnik, duhovnik in arhivist, ki se je kot prvi sin v kmečki družini rodil 9. januarja 1856, v vasici Senožete pri Rimskih Toplicah. Njihovo posestvo je bilo prodano in v tretjem letu se je Anton z družino preselil v Senožete nad Rimskimi Toplicami. Tu je začel hoditi v osnovno šolo. Ko je bil star 12 let, mu je umrla mati, na katero je bil zelo navezan. Leta 1877 je vstopil v mariborsko bogoslovje. Posvečen je bil konec 3. letnika. Po končanem šolanju je kot duhovnik služboval v številnih krajih na Štajerskem: v Podsredi (1881–1883), Šmarjah pri Jelšah (1883–1889), v Juršincih (1889–1891), v Vitanju (1891–1892), v Sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah (1892), Mozirju (1892–1894) in Škalah (1894–1898). Svoje pisanje je začel v Ljubljanskem zvonu.

V Framu se je zagledal v učiteljico Ano Pečovnik in ji posvetil balado Anka. Odločil se je odpovedati osebni sreči, ne pa pesniškemu poklicu.

Leta 1884 je začel s službovanjem v župniji Šmarje pri Jelšah. Leta 1898 se je sprl z mariborskim škofom in se odločil za predčasno upokožitev. Zanimal se je za sodobno znanost, zlasti za evolucijsko teorijo in njegova verska skepsa se je poglobljala, kar pa je bilo sporno za duhovnika. Nato je služboval kot mestni arhivar na ljubljanskem magistratu. Rad je potoval po vzhodnih deželah in svoja doživetja popisoval v potopisih. Od leta 1900 do leta 1902 je bil urednik Ljubljanskega zvona. Pod njegovim vodstvom je bil natisnjen Prešernov album, 1902 so izšle Prešernove Poezije z Aškerčevim uvodom. Uredil in izdal je tudi Poezije Dragotina Ketteta. Umrl je v Ljubljani, v 56. letu starosti. (Wikipedija, 2021)

Slika 3: Anton Aškerc (Wikipedija, 2021)

2.1.4 Fedor Gradišnik

Rodil se je 20. januar 1890 v Hrastniku. Bil je lekarnar, gledališčnik in publicist. Umrl je 5. junija 1972 v Celju.

Zaradi očetove službe so se leta 1897 preselili v Celje. Po končani gimnaziji v Celju in Ljubljani se je odločil za študij farmacije v Pragi, ki ga je leta 1913 uspešno zaključil. Prvo službo je dobil v Neumarktu na Južnem Tirolskem. Po prvi svetovni vojni je na Jesenicah najel svojo

lekarno, leta 1923 pa se je vrnil v Celje, kjer je postal lastnik lekarne. Med nemško okupacijo je bil pregnan v Srbijo. Lekarnarstvo je opustil že prva leta po vojni.

Njegova velika ljubezen je bilo gledališče. Rad je nastopal že v otroških letih, sprva kot član dramatičnega odseka Celjskega pevskega društva. Od 1904 do 1907 je vodil celjsko dijaško gledališče. Po prvi svetovni vojni je deloval najprej na Jesenicah in nato v Celju, kjer je režiral predstave in v njih odigral vrsto ključnih vlog. V Dramatičnem društvu je uveljavil umetniško gledališče. Njegove najbolj uspešne igralske stvaritve so vezane na Cankarjeve, Novačanove in Kreftove like: Kantor (Cankar – Kralj na Betajnovi), Herman (O. Župančič – Veronika Deseniška; A. Novačan – Herman Celjski; B. Kreft – Celjski grofje), Zois (B. Kreft – Kranjski komedijanti). Gledališka žilica ni mirovala niti v pregnanstvu v Srbiji, kjer so s slovensko skupino uprizorili Kralja na Betajnovi. Po vrnitvi v Celje je zbral celjske gledališčnike in leta 1949 postal upravnik novoustanovljenega poklicnega gledališča, kjer se je izkazal kot odličen organizator. Upokojil se je leta 1962.

Napisal je več dramskih del in dramtizacij ter prevajal. Veliko časa je posvetil publicistiki. V časopisih je objavljajl kritike, gledališka poročila in povesti iz gledališkega življenja. Med letoma 1947 in 1956 je v Gledališkem listu objavljajl Zgodovino celjskega gledališkega življenja. (Celje, Osrednja knjižnica Celje, 2021)

Slika 4: Fedor Gradišnik (Wikimedia Commons, 2021)

2.1.5 Fran Roš

Fran Roš je bil slovenski pisatelj, pesnik in dramatik, rojen 14. januar 1898 v Kranju. Fran Roš se je rodil v Kranju. Ko je bil star 3 leta, se je skupaj z bratom in starši preselil v Celje. Hodil je na okoliško deško šolo, kjer je bil tudi zapisan v Zlato knjigo. Nato se je vpisal v slovensko nižjo gimnazijo in nadaljeval šolanje v nemški višji gimnaziji. Po prvi svetovni vojni se je pridružil borcem za Koroško, nato pa je v Zagrebu študiral pravo. Toda ljubezen do mladine je bila močnejša, zato se je podal v učiteljski poklic. Služboval je v Preboldu, kjer je z veliko predanostjo učil in vzgajal (tudi s svojim zgledom) mlade. Zavedal se je svojega pedagoškega poslanstva in mu bil zelo vdan. Med drugo svetovno vojno, so ga Nemci, skupaj

z družino izgnali v Srbijo, ker je bil zaveden Slovenec. Po štirih letih pregnanstva, so se vrnil nazaj v Celje. V prvem povojnem šolskem letu je postal šolski nadzornik, nato pa je učil še na gimnaziji in na učiteljski. V petinpetdesetem letu se je upokojil in še bolj zavzeto pesnil. Še vedno pa je rad obiskoval učence na šolah, kamor so ga povabili in jim bral svoje pesmi ter prozo.

Za svoje delo je prejel več odlikovanj, med njimi red dela tretje stopnje, red zasluge za narod s srebrnimi žarki in red bratstva in enotnosti s srebrnim vencem. Cenili so ga tudi v Celju, zato je leta 1955 postal častni meščan Celja.

Pesmi je začel pisati že kot dijak, objavljaj pa jih je v dijaškem listu Savinja. Ker so bile protiavtstrijsko naravnane, so ga že med prvo svetovno vojno pregnajale takratne avstrijske šolske in vojaške oblasti.

Roš je napisal tudi precej pripovednih del, ki izražajo dobroto, plemenitost, narodno zavednost in povezanost s pravičnostjo. V Zvesti četi, izdani leta 1933, je opisal podobo svoje generacije, na podlagi avtobiografije. V različnih časnikih je objavljaj tudi mnoge novele, črtice in feljtone, ki so nastali na podlagi spominov njegovih doživljajev v mladih in zrelih letih. Napisal je tudi nekaj publicističnih člankov in razprav o Rudolf Maistru, Franju Malgaju, Srečku Puncerju, Šlandrovi družini, Celjskih kulturnih tednih leta 1938 in 1939 v Celjskem zborniku ter o puntarju Boštjanu Natku in skladatelju Ristu Savinu v Savinjskem zborniku.

Največ otoških pesmi je napisal v času, ko je imel svoje otroke, ob učencih in kasneje ob vnukih. Pesmi in črtice za mlade je objavil v revijah : Zvonček, Vrtec, Naš rod med obema vojnama, v tržaškem Galebu ter Kurirčku po drugi vojni. Poleg zgodb, ki jih je objavljaj v mladinskih revijah, so izšle tudi knjige: Medvedek Rjavček (1929 in 1931), Juretovo potovanje (1939), Letalec Nejček (1972), Vid Nikdarsit (1976).

Otrokom je namenil tudi dve igri, ki ju je uprizorilo celjsko gledališče: Ušesa carja Kozmijana (1948) in Desetnica Alenčica (1951), za odrasle pa je napisal komedijo Mokrodolci, uprizorjeno leta 1946. Sodeloval je tudi s skladateljem Ristom Savinom, saj je zanj napisal libreta za operi Gosposvetski sen (1921) in Matija Gubec (1923). (Wikipedija, 2021)

Slika 5: Fran Roš (Wikivir, 2021)

2.1.6 Josip Pelikan

Josip Pelikan je bil slovenski fotograf češkega rodu, rojen 9. december 1885 v Trbižu, v Avstro-Ogrski.

V Pelikanovi družini so se zvrstile tri generacije fotografov. Starša sta bila po rodu Čeha. S fotografijo sta se pričela ukvarjati v Pragi, ki je takrat veljala za fotografsko zelo razvito mesto. Odselila sta se v Trbiž, kjer je bilo takrat prosto mesto za fotografsko obrt. Tu se je mladi Josip pri očetu Antonu naučil fotografske abecede. Po materini smrti leta 1892 in očetovi ponovni poroki se je družina 1894 preselila v Idrijo, sin pa se je začel podrobneje seznanjati z očetovo umetnostjo fotografije, ki ni zajemala le tehnike s suhimi, tovarniško narejenimi, ampak tudi z doma izdelanimi mokrimi fotografskimi ploščami (kolodijski proces), ki so dajale fotografiji lepše tone. Po odsluženi vojaščini je na sokolskem nastopu v Brežicah spoznal dekle, s katerim se je leta 1910 poročil in v Brežicah osnoval skromen fotografski atelje. Istega leta je v Idriji pripravil samostojno fotografsko razstavo, in tu se je začela njegova uspešna kariera. Že dve leti kasneje si je v Idriji postavil novo hišo z ateljejem in se osamosvojil. Med 1. svetovno vojno je bil mobiliziran, po končani vojni pa se je vrnil v Idrijo, toda zaradi nesoglasij s fašisti se je preselil v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, najprej v Žiri, od tam pa v Osijek. Po neuspešnem začetku v Osijeku je nekaj mesecev delal v Brežicah, leta 1920 pa se je za stalno naselil v Celju, v hišo prof. Jarca, katere se je z dvoriščne strani držal stekleni atelje bivšega celjskega fotografa Johanna Martina Lenza. Hišo z ateljejem je odkupil, in tako je Celje postalo središče njegove fotografske ustvarjalnosti vse do smrti.

Že 4. maja 1910 so mu izstavili fotografsko obrtno dovoljenje, in tako je 67 let opravljal vlogo vizualnega spomina svojega okolja, večino tega časa v Celju, sredi dvajsetih let 20. stoletja pa je svojo dejavnost razširil še v Rogaško Slatino, na Dobrno in v Rimske Toplice. Izobrazil je številne odlične fotografe. Njegov obsežen fotografski opus zajema vse pomembnejše dogodke njegovega časa; dve svetovni vojni, rojstvo in propad držav in druge dogodke, v mirnejših časih pa se je velikokrat posvetil lepotam narave – zlasti planinskega sveta. Ustvaril je portrete uglednih kulturnih delavcev, njegovi motivi so izhajali kot razglednice in kot reprodukcije v knjigah in revijah. Pelikanov atelje je edini v celoti ohranjen v Sloveniji. Je muzejsko urejen in v njem je še mogoče naročiti klasično fotografiranje ob posebnih priložnostih. (Wikipedija, 2021)

Slika 6: Josip Pelikan (Wikipedija, 2021)

2.1.7 Rudolf Dobovišek

Rudolf Dobovišek je bil slovenski pravnik, politik in književnik. Rodil se je 17. septembra leta 1891 v Šentjurju.

Osnovno šolo je obiskoval v Šentjurju, po gimnaziji v Celju je študiral pravo v Gradcu in na Dunaju. Leta 1920 je kot odvetniški kandidat v Šentjurju neuspešno kandidiral za narodnega poslanca na listi Narodno socialistične stranke. V letih 1925–1933 je bil odvetnik v Krškem, 1933–1941 pa v Celju. Kot socialdemokrat je zastopal kmečko-delavsko gibanje.

Med drugo svetovno vojno je bil pregnan v Paraćin. Po vojni pa ni dobil dovoljenja za odprtje odvetniške pisarne v Šentjurju; tako je do upokojitve služboval na tamkajšnji občini.

Bil je vnet gledališčnik; napisal je veseloigro Radikalna kura (1930) in libreto za opereti.

Dela:

Rodoljub iz Amerike: veseloigra s petjem v treh dejanjih, Celje, 1920.

Radikalna kura: burka s petjem v treh dejanjih, Krško, 1930.

Habakuk: ljudska igra s petjem v treh dejanjih, notno gradivo, 1940.

Umrli je 25. avgust leta 1961 v Celju. (Wikipedija, 2021)

2.1.8 Vladimir Levstik

Vladimir Levstik, rojen kot Ciril Levstik je bil slovenski pisatelj, pesnik in prevajalec, rojen 19. januar 1886 v Šmihelu nad Mozirjem.

Rodil se je v Šmihelu nad Mozirjem učitelju Mihaelu in Neži, rojeni Friškovec, kot prvi od treh otrok. Njegovo krstno ime je Ciril, ime Vladimir pa je začel uporabljati leta 1904. Leta 1887 je bil oče premeščen v današnji Andraž nad Polzelo. Levstik je tam preživel otroštvo, kjer je obiskoval ljudsko šolo. Gimnazijo je obiskoval v Celju in drugih mestih, a je leta 1903 kot sedmošolec moral po nekaterih podatkih zaradi revščine, po drugih navajanjih pa zaradi spora z očetom opustiti šolanje. Prvi za Cankarjem se je preživljal kot poklicni pisatelj, pesnik, časnikar in prevajalec. Med letoma 1906 in 1907 je živel v Parizu, kjer je spoznaval literarne tokove in smeri. Dan pred italijansko vojno napovedjo leta 1915 so ga zaprli na ljubljanskem gradu, od tam pa so ga prepeljali v taborišče Wagna pri Lipnici na Štajerskem. Tolažilo ga je dejstvo, da ga niso poslali na fronto. Sčasoma mu je bilo vedno hujše, ker ni smel pošiljati svojih literarnih del in prevodov. Iz taborišča je pošiljal pisma svojemu dekletu in kasnejši prvi ženi Pepini Dular, Franu Govekarju in Ivanu Cankarju. Zaprt je bil do aprila 1917. Ker se ni smel vrniti v Ljubljano, je do novembra istega leta živel v Pragi, kjer je pisal roman Zapiski Tine Gramontove. Na poti domov je v Celju obiskal svoje starše. Oče je bil do žene in otrok zelo grob, zato se Levstik z njim nikakor ni mogel razumeti, mater pa je zelo spoštoval. Leta 1932 je spet dlje časa bival v Parizu. Poslednja leta je preživel v Celju, blizu svojega rojstnega kraja. Leta 1957 je tam tudi umrl.

Poezija

Pesniti je začel v ljudski šoli. Leta 1903 je izšla njegova prva pesem v Ljubljanskem zvonu. Bil je upoštevan pesnik, še posebej med letoma 1906 in 1910. Sodeloval je zlasti z Ljubljanskim zvonom, Slovanom, Slovenko, Našim listom in mnogimi drugimi. Za svoje ljubezenske pesmi je navdih črpal iz Cankarjeve Erotike in Župančičeve Čaše opojnosti. Obnovljen motiv iz

Erotike je motiv ženine ljubezenske prevare, le da je pri Levstiku ljubimec hkrati morilec moža (Romanca, 1906). Zaradi teh potez ga prištevamo med slovenske parnasovce. Leta 1910 je napisal še nekaj pesmi, nato pa zaključil svoje pesništvo.

Skoraj vzporedno z verzi je pisal črtice in novele. Za Levstikovo kratko prozo so značilne tudi ljubezenske zgodbe iz meščanskega ali plemiškega okolja, v njih je glavna tema romantična fantazija ter nepričakovani in tragični zaključki (Historija o kugi, 1907, Sirota Jerica, 1907).

Njegov prvi obsežnejši tekst je bil roman Blagorodje doktor Ambrož Čander (Ljubljanski zvon, 1909). Za tehniko romana sta značilna neopazno prehajanje iz resničnosti v privide in nazaj ter menjavanje sintetičnega in analitičnega načina pripovedovanja.

Eno izmed Levstikovih mojstrskih del so Zapiski Tine Gramontove, ki jih je napisal jeseni 1917 v Pragi. To je ženski dnevnik o lepoti in grdoti ter o zmagah in porazih čustev. Gadje gnezdo je Levstikova najboljša daljša proza. Zasnoval jo je spomladi 1917, pisal pa novembra in decembra 1917 ter januarja 1918. Roman Hilarij Pernat ni doživel knjižne izdaje. Izhajal je v Ljubljanskem zvonu, v letih 1926 in 1927.

Slovenecem je s prevodi bolj kot kdorkoli dotlej odprl zakladnico ruske literature. Najpomembnejši prevodi so: Gogolj, Taras Buljba (1910); Tolstoj, Hadži Murat (1923), Ana Karenina (1928), Vstajenje (1931), Vojna in mir (SM 1932 dalje); Dostojevski, Ponižani in razžaljeni (1908), Zločin in kazen (1908 in 1923), Zapiski iz mrtvega doma (1912 in 1925), Besi (1919 in 1924), Selo Stepančikovo (1929), Bratje Karamazovi (1929); M. Gorki, Foma Gordjejev (1913); Leonid Andrejev, Rdeči smeh (1909); več del Puškina in Alekseja Tolstoja. Prevode teh ruskih velikanov književnosti je pilil in predeloval, kot da se je zavedal, da je v njih teža njegovega prevajalskega dela. Poleg Rusov je slovenil še Francoze, Angleže in Američane. Prevedel je Flaubertovo Gospo Bovary, (1915 in 1931); več Balzacovih del, Zolajev Polom, (1911); Defoejevega Robinzona, del Scottovega Ivanhoeja (1930) ter Conan Doyle, Zgodbe Napoleonovega huzarja (1913 in 1923). Slovenska literarna zgodovina Levstika ceni kot doslej najbolj plodovitega in hkrati enega najboljših slovenskih prevajalcev. (Wikipedija, 2021)

Slika 7: Vladimir Levstik (Wikipedija, 2021)

2.2 CELJSKI KULTURNI USTVARJALCI (20. stol–21. stol.)

2.2.1 Ančka Gošnik Godec

Ančka Gošnik Godec je akademska slikarka in ilustratorka ter sodi v generacijo najboljših slovenskih ilustratorjev, ki je uspešno utirala pot tej likovni zvrsti pri nas. Rodila se je leta 1927 v Celju.

Diplomirala je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Že na začetku svoje ustvarjalne poti je objavljala v revijah Ciciban, Pionir in predhodniku Pila, Pionirskem listu. Nato pa so sledile knjižne ilustracije, med njimi Muca copatarica, Za lahko noč, Lukec in njegov škorec, Pestrna, Zelišča male čarovnice, Iščemo hišico ...

Tudi njene upodobitve ljudskih pripovedi, kot so v zbirkah Pravljice, Zverinice iz Rezije, Mamka Bršljanka, Zlata skledica, Lonček, kuhaj, Čudežni mlinček, Za devetimi gorami ..., so zaznamovale številne generacije Slovencev.

Ančka Gošnik Godec je slikarka z izrazitim občutkom za slovensko pokrajino in slovensko materialno dediščino. Ilustrirala je okoli 130 knjig, mnoge podobe pa so zbrane v antologiji Zlata ptica, ki je leta 2011 izšla pri Mladinski knjigi. Za svoje upodobitve je prejela vrsto nagrad:

1960 - Levstikova nagrada za ilustracije v knjigah: Ptičke so odletele Ele Peroci, Deček in gozd Anđelke Martić ter Vile Charlesa Perraulta,

1964 - Levstikova nagrada za ilustracije v knjigi Za lahko noč Ele Peroci ter v slikanicah O treh grahah in Zlata ptica,

1997 - Smrekarjeva nagrada za življenjsko delo,

2001 - Levstikova nagrada za življenjsko delo,

2002 - mednarodno priznanje IBBY. (Mladinska knjiga, 2021)

2.2.2 Anica Černej

Anica Černej je bila slovenska pedagoginja, pisateljica in pesnica. Rojena 3. april 1900 v Čadramu. Anica Černej se je rodila v učiteljski družini. Njen oče Ljudevit Černej je bil sprva učitelj, pozneje šolski nadzornik in tudi pesnik ter pisatelj. Kakor oče je bila tudi Anica učiteljica in govornica. V šolo je šla s petimi leti v Griže pri Celju. Po štirih letih je odšla v Maribor na zasebno učiteljsko šolskih sester (danes Kongregacija šolskih sester sv. Frančiška Kristusa Kralja). Najprej je poučevala v Grižah, in potem še v Celju. Leta 1927 se je z diplomskim izpitom v Zagrebu usposobila za poučevanje matematike, fizike in kemije. Leta 1930 pa je prejela diplomo Višje pedagoške šole. Opravila je tudi profesorski izpit.

Jeseni leta 1943 so njo in več drugih profesorjev ter dijakov aretirali Nemci in jih odpeljali v koncentracijsko taborišče Ravensbrück, kjer je zbolela. Kljub bolezni je s prijateljico Biserko Ercegovac odšla v Neubrandenburg, kjer je postala voditeljica zaprtih Slovenk. Tam je 3. maja 1944 umrla. Spomin nanjo v Celju ohranja ime vzgojno varstvenega zavoda (Vrtec Anice Černejeve ter pesmi, ki jih je spisala in so izšle po njeni smrti: Sredi domovine (1953); Vesele

pesmice (1957); Bratci, zima bo (1957); Moje poti (1975); Hi, konjiček (1990); Metuljčki, (1996); Neznanemu; Božič v Halozah; Tiha žalost; Stopinje v snegu. (Wikipedija, 2021)

Slika 8: Anica Černej (Wikipedija, 2021)

2.2.3 Bina Štampe Žmavc

Bina Štampe Žmavc je slovenska pisateljica, pesnica, režiserka in prevajalka, rojena 4. oktober 1951 v Celju.

Osnovno šolo in gimnazijo je obiskovala v Celju. Po maturi je študirala primerjalno književnost in literarno teorijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Kot absolventka se je zaposlila v šolstvu in poučevala pet let. Ukvarjala se je z glasbo in gledališčem. Trinajst let je vodila otroško improvizacijsko gledališče v Eksperimentalnem gledališču Celje, kjer je bila režiserka, dramaturginja in avtorica tekstov. Je članica uredništva revije Poetikon. Danes jo uvrščamo med klasike slovenske mladinske književnosti. Živi in ustvarja v Celju.

Piše pesmi, prozo in dramska besedila, večinoma za mlade bralce. Poezijo za odrasle je začela najprej objavljati v gimnazijskem glasilu Brstiči, pozneje pa v Dialogih, Mentorju in Obrazih. Napisala je tri pesniške zbirke sonetov Pesek v pesmi, Poševno sonce in Opoldnevi. Med pesniškimi zbirkami je najobsežnejša Čaroznanke (1990); njihovo motivno izhodišče sta tako vsakdanjik kot realnost in domišljajska izkušnja. V zbirki Nebeške kočije (1994) se avtorica osredotoča na tematiko vsepovezanosti vesolja, človeka in narave, s Klepetosnedkami (1996) pa se vrne k otroku in njegovemu igrivemu odnosu do okolice. Med pripovednimi besedili so živalske zgodbe (Slike in zgodbe iz tisoč in enega pasjega dne, 1985) in raznolika kratka pravljica besedila (Popravljalnica sanj, 1992, Muc Mehkošapek, 1998). Za njeno mladinsko poezijo je značilen bogat pesniški jezik. Pesnica si izmišlja besede, njene pesmi so ritmične. Za njeno mladinsko pripovedništvo pa so značilni domišljajski svetovi. Piše tudi igre in lutkovna dela za otroke in šansone za odrasle. (Wikipedija, 2021)

Slika 9: Bina Štampe Žmavc (Wikipedija, 2021)

2.2.4 Borut Alujevič

Je gledališki igralec in upravnik. Rojen 16. maja leta 1942. Kot dramski igralec je diplomiral na AGRFT v Ljubljani leta 1965 v letniku Mire Danilove. Že leto kasneje se je kot igralec zaposlil v SLG Celje, ki ga je prevzel kot upravnik leta 1986. Z različnimi umetniškimi vodji je skrbel za razvoj tega gledališča do leta 2007, ko se je upokojil. Leta 1992 je s tedanjim umetniškim vodjo Blažem Lukanom podprl idejo dramskega igralca Marjana Bačka o ustanovitvi festivala Dnevi komedije.

Kot igralec se je predstavljal občinstvu predvsem v zgodnejšem obdobju, v času vodenja gledališča pa je bil redke gost na odrskih deskah. Opaznejše vloge, ki jih je odigral so:

- Bob (P. Shaffer, Zasebno uho),
- D'Artagnan (A. Dumas, Trije mušketirji),
- Falstaff (Shakespeare, Vesele Windsorčanke),
- Paul Bratter (N. Simon, Bosa v parku),
- Pavliha (J. Žmavc, Pavliha in malo čez les),
- Ornifle (J. Anouilh, Ornifle ali Sapica). (Tamara Matevc, 2021)

Slika 10: Borut Alujevič (Slovenska biografija, 2021)

2.2.5 Dalibor Zupančič

Slikar, literat in glasbenik je bil rojen v Celju, kasneje pa se je s staršema preselil na družinsko posestvo v Šmarjeto pri Celju. Sprva je obiskoval II. osnovno šolo, kasneje OŠ Hudinja in nato

gimnazijo v Celju. Zlasti v gimnazijskih letih se je uspešno ukvarjal s košarko in pod vodstvom trenerja Čepina znatno prispeval k »zvezdnemu« obdobju celjske košarke.

Po maturi se je usmeril k likovnemu študiju; sprva na Pedagoški akademiji v Ljubljani, kasneje pa v Mariboru. Bil je študent uveljavljenih likovnih osebnosti (Andreja Ujčiča, Maksa Kavčiča, Lajčija Pandurja st., Vlaste Tihec itd.). Znal je izpolnjevati predpisane akademske zahteve, vendar je po duši ostajal iskalec, ki služi le svojemu notranjemu izrazu in navdihu, ki ga zna materializirati. Že njegova zgodnja dela so kazala veliko stopnjo angažiranosti za vprašanja sodobnega sveta ter za vlogo posameznika in umetnosti v njem. Vztrajanje v tej poziciji in izpostavljeno samospraševanje je seveda izključevalo sleherni akademizem ali vključevanje v kakšne skupinske likovne trende.

Po več kot desetletnem statusu svobodnega umetnika se je začel ukvarjati s fenomenom duševne bolezni, opravil specializacijo iz art terapije na Nizozemskem in se zaposlil kot terapevt v psihiatrični bolnišnici Vojnik. Pri svojem delu uporablja svoje izkušnje likovnega, glasbenega in literarnega ustvarjalca. (Koželj, 2021)

2.2.6 Damjana Golavšek

Damjana Golavšek je slovenska pevka zabavne glasbe. Rodila se je leta 1964 v Celju.

Na Pedagoški akademiji v Mariboru je študirala razredni pouk. Po končanem študiju je nekaj časa poučevala v Glasbeni šoli v Žalcu, potem pa ustanovila glasbeni vrtec Muzikalček. Damjana Golavšek je znana kot avtorica in izvajalka glasbenih prireditev za otroke. Glasbeno-gledališke predstave za otroke še vedno aktivno izvaja. Kot glasbena pedagoginja od leta 2008 deluje v zamejstvu, kjer preko glasbe in petja spodbuja rabo slovenskega jezika.

Bila je pevka skupine Kladivo, konj in voda. Na prireditvi Slovenska popevka 2007 je za pesem Naravne sile prejela nagrado žirije. Leta 2015 je nastopila v vlogi Tanye, kot ene izmed glavnih vlog, v slovenski različici muzikala Mamma Mia. Poleg tega je pogosto nastopala glasbenih festivalih:

Melodije morja in sonca

1989: Rojstvo (Matjaž Murko - Miša Čermak - Tomaž Kozlevčar) – nagrada strokovne žirije za najboljšo debitantko,

1997: Krog (Karel Novak - Damjana Golavšek - Gregor Forjanič) – nagrada strokovne žirije za najboljšo priredbo,

2001: Oljka.

EMA

1998: Ljubim, ljubiš (Karel Novak - Janez Zmazek - Karel Novak) – 9. mesto,

1999: Igra je končana (Karel Novak - Janez Zmazek - Karel Novak) – 5. mesto (z Ireno Vrčkovnik in s Sanjo Mlinar Marin),

2001: Stoletje sanj in miru (Karel Novak - Zvezdana Majhen - Karel Novak),

2002: Vsako življenje gre svojo pot (Karel Novak - Damjana Golavšek - Damjana Golavšek, Karel Novak).

Slovenska popevka

1998: Ljubimec (Karel Novak - Damjana Golavšek - Primož Grašič) – 16. mesto,

2007: Naravne sile (Karel Novak - Damjana Kenda Hussu - Janez Gregorc) – nagrada strokovne žirije za najboljšo skladbo v celoti, nagrada strokovne žirije za najboljši aranžma, 7. mesto. (Wikipedija, 2021)

Slika 11: Damjana Golavšek (Wikipedija, 2021)

2.2.7 Darinka Pavletič-Lorenčak

Darinka Pavletič–Lorenčak je bila slovenska slikarka, ki se je rodila Ivanu Pavletiču iz Trsta in Ani Pavletič (roj. Podberšič) iz Vrtojbe kot četrti otrok 30. decembra 1924 v Rečici ob Paki. Leta 1927 sta se starša, Primorca, naselila na Polzeli; mati je delala v tovarni nogavic, oče pa je čevljaril, slikal, rezljal, prepeval in se ukvarjal z amaterskim gledališčem.

Po končani osnovni šoli na Polzeli je Darinka Pavletič-Lorenčak nadaljevala šolanje na gimnaziji v Celju – tedaj je bila to nižja gimnazija, tam so jo risanja učili znani celjski slikarji: Miroslav Modic, Albert Sirk in Cvetko Ščuka. Otroštvo je prekinila druga svetovna vojna, ko so jo skupaj mamu odpeljali v Maribor v meljsko kasarno. Kmalu so se jima pridružili še oče in brata, vse skupaj pa so v začetku julija 1941 z železniškim transportom izgnali v Srbijo. Ko je bila leta 1944 Srbija že osvobodjena, se je vrnila v Paračín, kjer je končala gimnazijo in tudi maturirala. A vojna je terjala svoje žrtve – na bojišču sta padla oba slikarkina brata, tako da je staršema ostala le Darinka. Iz tega obdobja izvira močan vir motivov, ki so značilni za njeno likovno ustvarjanje – motivi otrok in motivi starih ljudi. Pri starih ljudeh gre za refleksijo odnosa do staršev, očeta in mame. Zanimivo je, da so vojne grozote v delih Darinke Pavletič-Lorenčak malokrat neposredno izražene. Oljno sliko Dediščina vojnih grozot iz leta 1961 je umetnica poklonila slovenjegraškemu Umetnostnemu paviljonu, ki je bil pokrovitelj prve razstave Mir in prijateljstvo pod okriljem UNESCO.

Slikarka je pripravila več samostojnih razstav:

- 2009: “Savinja, reka mojega življenja”, Muzej novejšje zgodovine; Celje,
- 2004: Darinka Pavletič-Lorenčak: slike, akvareli, risbe, grafika, ilustracija, Zavod za kulturne prireditve, Galerija sodobne umetnosti; Celje,
- 2002: Slike Darinke Pavletič-Lorenčak, Kulturni center; Laško,
- 2000: Akvareli Darinke Pavletič Lorenčak, Kulturni center; Laško,
- 1999: Mimetičnost, razstava, Savinov salon; Žalec,
- 1989: Razstava, Zavod za kulturne prireditve, Likovni salon; Celje. (Pilih, 2021)

Slika 12: Darinka Pavletič-Lovrenčak (Wikipedija, 2021)

2.2.8 Emerik Bernard

Emerik Bernard je slovenski slikar, esejist, univerzitetni profesor, akademik. Rojen 22. september leta 1937 v Celju. Bernard je slikarstvo študiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani (ALU). Diplomiral je leta 1964 in leta 1968 zaključil specialko za slikarstvo pri profesorju Gabrijelu Stupici. Več let je bil svobodni umetnik. Leta 2001 je bil izvoljen za izrednega in 2007 za rednega člana SAZU. Sprva je ustvarjal v različnih kolažnih in asemblažnih tehnikah. Te slike objekti so po kompoziciji in uporabljenih materialih blizu novemu realizmu. Med njegovimi najbolj znanimi deli sta: Istrsko poletje in Bližina – oddaljenost. (Wikipedija, 2021)

Slika 13: Emerik Bernard (SAZU, 2021)

2.2.9 Goga Stefanovič

Gordana Stefanović Erjavec je plesalka, koreografinja, plesna pedagoginja, umetniška vodja, rojena 27. aprila 1957 v Puli, kjer se je že od majhnega ukvarjala z baletom, od svojega dvanajstega leta pa živi in ustvarja v Celju.

Po izobrazbi je diplomirana ekonomistka, od leta 1983 pa deluje kot samostojna ustvarjalka na področju koreografije in pedagogike sodobnega plesa in plesnega gledališča. S sodobnim

plesom in plesnim gledališčem se aktivno in uspešno ukvarja od leta 1976, ko je bilo ustanovljeno tedanje Plesno gledališče Celje. Od leta 1980, ko je prevzela umetniško, pedagoško in koreografsko vodstvo Plesnega foruma Celje, ga je razvila v pomemben plesno-izobraževalni in umetniški center, ki redno skrbi za sodobno plesno izobraževanje in umetniško plesno produkcijo otrok in mladine. Po njeni zaslugi je Plesni forum Celje danes eden najpomembnejših plesno-gledaliških centrov v Sloveniji, ki že 44 let kontinuirano skrbi za razvoj mladih plesalcev, od tod pa so številni plesalci svoja šolanja uspešno nadaljevali na akademijah v tujini in se plesu zapisali poklicno. Kot koreografinja je ustvarila več kot šestdeset celovečernih plesno-gledaliških projektov za otroke in odrasle. Je tudi ustanoviteljica in umetniška vodja Koreografske platforme ustvarjalcev – KORPUS, edinega festivala sodobnega plesa na Celjskem. Tridnevni festival v počastitev Svetovnega dneva plesa 29. aprila, poteka od leta 2008 v Plesnem forumu Celje. V dvanajstih letih se je festival razvil v pomembno platformo sodobnega plesa, ki je dobila celo mednarodni značaj, saj se nanj prijavljajo tudi ustvarjalci iz drugih držav.

Kot umetniška vodja Plesnega foruma Celje se s svojimi plesalci in koreografijami redno udeležuje vseh pomembnejših festivalov plesa v Sloveniji in v tujini (3x International Youth Dance Festival Macao, Kitajska (2008, 2010, 2018), International Children Festival of Performing Arts, New Delhi, Indija (2006), Dance Festival Lamorlay, Francija (2006), Youth Festival Ballynahinch, Irska, International Dance Festival Danspunt, Kortrijk, Belgija (2016), JUVENTAFEST Sarajevo, BIH (2016) itd. (Horse, 2021)

2.2.10 Hajdi Korošec

Hajdi Korošec Jazbinšek je slovenska podjetnica in nekdanja pevka zabavne glasbe. Rodila se je 22. januar 1979 v Celju.

Zaslovela je leta 1990, ko je bila njena pesem Naš kuža objavljena na kompilaciji založbe Mandarina, ki je bila mešanica uveljavljenih imen in neznanih izvajalcev (poleg Hajdi še Irena Vrčkovnik). Njen debitantski album Hajdi iz leta 1992 je bil prodan v več 60.000 izvodih, za kar je prejela diamantno ploščo.

Odraščala je v Celju, obiskovala je Osnovno šolo Lava in Srednjo ekonomsko šolo Celje. Študirala je na Ekonomsko-poslovni fakulteti v Mariboru, diplomirala pa na Fakulteti za management v Kopru. Delala je v bančništvu, sedaj pa je samostojna podjetnica.

Njene bolj znane pesmi so: Naš kuža, Tvoj pogled muči me, Piha veter s Triglava, Petelinček, Nisem važna, Oblečem si oblekico ...

Večino skladb in besedil je prispeval Hajdin oče, ljubitelj rock glasbe in lastnik celjske glasbene založbe Coda, pri kateri je album izšel. Sodelovali so tudi Franci Podbrežnik, Edvin Fliser, Vera Šolinc in Brendi.

Nastopila je v oddajah Video meh, Lojtrca domačih '90, Marjanca ter Poglej in zadeni. Na TV Medvode je vodila oddajo Mini pet, lestvico otroških videospotov. (Wikipedija, 2021)

2.2.11 Janez Drozg

Janez Drozg je bil slovenski režiser, ki se je 4. aprila 1933 rodil v Celju.

Drozg je bil dolgoletni profesor za televizijsko režijo na AGRFT Ljubljana in režiser na TV Ljubljana. Za TV Ljubljana je ustvaril 106 režij dram in filmov in zanje leta 1982 prejel nagrado Prešernovega sklada. Njegova najbolj znana dela so filmi Boj na požiralniku, Pasja pot, Ljubezen po kranjsko, Okus krvi ... ter televizijska nadaljevanka Stebri slovenskega gledališča. V slovenskih gledališčih pa je zrežiral 27 uprizoritev. Napisal je tudi prvi slovenski učbenik o režiji igranih televizijskih oddaj. (Wikipedija, 2021)

Slika 14: Janez Drozg (Wikipedija, 2021)

2.2.12 Janez Lapajne

Janez Lapajne je slovenski filmski režiser. Rojen je bil 24. junija 1967 v Celju.

Lapajne je odraščal v Ljubljani, kjer se je tudi šolal. Diplomiral je iz filmske režije na Univerzi v Ljubljani. Za njegovo ustvarjanje je značilno režiranje brez snemalne knjige. Posebno pozornost posveča skladnemu ritmu filmske celote. Za svoje študentske filme je prejel številne nagrade doma in na tujem, med temi tudi Univerzitetno Prešernovo nagrado za Smehljaj ter Grand Prix – zlati dinosaver v poljskem Krakovu za Črepinjice. Njegova prva celovečerna filma, prvenec Šelestenje in drugi celovečerec Kratki stiki, ki sta nastala v pogojih gverilske produkcije, sta vsak v svojem času postala absolutna zmagovalca Festivala slovenskega filma v Portorožu, nato pa sta zelo uspešno potovala po svetovnih festivalih. Vsi Lapajnetovi filmi so bili doma in po svetu deležni odličnih kritičkih ocen, zaenkrat pa avtorjev ustvarjalni vrh predstavljata celovečerec Osebna prtljaga in kratki film Kdo se boji črnega moža?, ki je prejel veliko nagrad na mednarodnih festivalih, od tega devet v Združenih državah Amerike.

Janez Lapajne režira tudi v gledališču, na televiziji in na radiu. Leta 2004 je ustanovil PoEtiko – akademijo za raziskovanje umetnosti filmske režije, ki jo kot mentor tudi vodi. V tej vlogi občasno sodeluje tudi na Filmskem taboru Kolpa v Črnomlju. Pod Lapajnetovim mentorstvom so svojo filmsko pot začeli ali se pri njem izobraževali tudi Nejc Gazvoda, Rok Biček, Sonja Prosenec, Luka Bajt, Alen Pavšar, Mitja Okorn in drugi. K celovečercem nekaterih nekdanjih slušateljev je Lapajne pozneje v različnih vlogah, posebno pri montaži, prispeval pomemben avtorski delež.

Za svoje delo je prejel tudi več nagrad:

- Nagrada na razstavi del jugoslovanskih likovnih umetnic v Slovenj Gradcu (1972),
- Nagrada na razstavi Društva slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani (1972),
- INTART, Udine (1973, plaketa),
- Nagrada Prešernovega sklada (1974),
- Who's who of women, Cambridge (1980, plaketa). (Wikipedia, 2021)

2.2.13 Karel Zelenko

Karel Zelenko je slovenski likovni umetnik, rojen 15. september 1925 v Celju.

Po končani ljudski in meščanski šoli v Celju je v šolskem letu 1940/1941 obiskoval umetnoobratno šolo v Ljubljani in v Gradcu (1941–1943). Nato je nadaljeval študij na Akademiji likovnih umetnosti na dunajski univerzi in na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je leta 1949 diplomiral na oddelku za kiparstvo pri Borisu Kalinu in leta 1951 končal specialko za grafiko pri Božidarju Jakcu ter nadaljeval študij na specialki za slikarstvo pri Gabrijelu Stupici. Po končanem študiju se je zaposlil v keramični industriji v Kamniku (kasneje Svit Kamnik). Od leta 1954 do 1959 je poučeval na Šoli za oblikovanje v Ljubljani. Nagrado Prešernovega sklada je prejel leta 1964 za grafične stvaritve, razstavljene marca 1963 v Mali galeriji v Ljubljani. Leta 1979 je bil odlikovan z Redom dela z zlatim vencem. Udejstvuje se kot grafik, slikar, keramik in ilustrator. Od leta 1959 dela kot svobodni umetnik v Ljubljani in Grožnjanu (Hrvaška).

Z deli opozarja na probleme odtujenosti v današnjem času. Kompozicijsko pretehtane jedkanice prikazujejo svet kot slikovito prizorišče človeške komedije. V vrvežu ničevosti in samote se figure pogosto spreminjajo v herlekin (glave, poprsja na podstavkih), značilne tudi za njegovo slikarstvo. Njegova igriva in melanholična ali duhovita in poetična umetnost je prežeta s humanostjo in je ponekod nevsiljivo angažirana. Z razstavami je doživel uspeh zlasti v Belgiji in na Nizozemskem. Deluje pa tudi kot ilustrator in oblikovalec keramičnega nakita.

Nekaj njegovih najbolj znanih del: Čarodej s kartami, Pomlad, Prodajalka kravat, Osmrtnica za klovna, Mehanična delavnica. (Wikipedija, 2021)

2.2.14 Lilijana Praprotnik Zupančič

Lilijana Praprotnik Zupančič, bolj poznana pod imenom Lila Prap, je slovenska pisateljica in ilustratorica, rojena 28. september 1955 v Celju.

Po končani gimnaziji je diplomirala na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani. Nekaj časa je delala na področju arhitekture, urbanizma in dizajna, potem pa je učila na Srednji gradbeni šoli v Celju. Leta 1989 se je odločila postati svobodna umetnica na področju literarnega in likovnega ustvarjanja.

Piše in ilustrira slikanice za otroke, v katerih imajo glavno vlogo živali. Slikanice so bile prevedene v več svetovnih jezikov.

Za svoja dela je prejela več nagrad: za ilustracije v knjigi Male živali in Živalske uspavanke je leta 2001 prejela Levstikovo nagrado; Smrekarjevo priznanje za najlepšo ilustracijo; priznanje za ilustracijo mednarodne organizacije IBBY; leta 2005 je dobila nagrado za najlepšo knjigo in istega leta še drugič Levstikovo nagrado. Slikanica Zakaj? je bila nominirana za

najpomembnejšo nemško nagrado na področju knjig za otroke in je zelo brana v Nemčiji, na Češkem, v Avstraliji ter Franciji, kjer se je uvrstila tudi v finale Prix Gayant. Po omenjeni knjigi so na Japonskem za državno televizijo naredili serijo risank, prodajajo pa tudi avtoričine izdelke z motivi iz slikanice. Napisala je še nekaj otroških iger za gledališče in radio. Svoja dela je predstavljala v Frankfurtu, Tokiu in New Yorku.

Ustvarja na podstrešju, v vili ob Hudinji. Je tudi ilustratorica – sprva ji je knjige ilustriral mož, kasneje pa kar sama. Leta 2011 je za svoje delo prejela nagrado Prešernovega sklada, leta 2017 pa Levstikovo nagrado za življenjsko delo. (Wikipedija, 2021)

Slika 15: Lila Prap (Kosec, 2021)

2.2.15 Matej Krajnc

Matej Krajnc je slovenski pesnik, pisatelj, prevajalec, glasbenik in publicist, ki je bil rojen 14. novembra 1975 v Mariboru.

Osnovno šolo in gimnazijo je končal v Celju. Leta 1981 je pričel s pisanjem, leta pa 1984 z objavljanjem pesmi in kratke proze. Leta 1988 je že izdal prvo pesniško zbirko. Diplomiral je leta 2007 na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Tam je leta 2014 tudi magistriral s tezo Uglasbena poezija na primeru rocka. Danes živi in ustvarja v Ljubljani in Celju.

Leta 1990 je v okviru literarnih srečanj Roševi dnevi v Celju prejel prvo nagrado za kratko prozo. Leta 1992 je zmagal na republiškem natečaju mladih literatov kot najboljši pesnik po izboru Ferija Lainščka, leta 1994 pa je prejel prvo nagrado za sonetni venec na temo AIDS. Med letoma 1999 in 2005 je deloval kot honorarni sodelavec glasbene redakcije Vala 202. Od leta 2002 je član Društva slovenskih pisateljev, od leta 2006 pa tudi član Društva slovenskih književnih prevajalcev. Do leta 2017 je izdal 39 pesniških zbirk, od leta 2003 pa redno objavlja tudi prozo in je avtor številnih proznih del in knjižnih prevodov kot samostojni prevajalec ali soprevajalec. Od 1992 se ukvarja s kantavtorstvom, pri čemer združuje poezijo in glasbo. Objavil je okrog 200 plošč. (Wikipedija, 2021)

Slika 16: Matej Krajnc (Napovednik, 2021)

2.2.16 Matjaž Brežnik

Matjaž Brežnik je rojen leta 1972 in je dirigent Mladinskega simfoničnega orkestra GŠ Celje in Orkestra Akord. Kot gostujoči dirigent je sodeloval z orkestri, kot so Simfonični orkester RTV Slovenija, Orkester Slovenske policije in Big Band RTV Slovenija. (Wikipedija, 2021)

2.2.17 Miha Alujevič

Je slovenski režiser, igralec in pevec. Rojen je bil 18. aprila leta 1975 v Celju. Po končanem šolanju na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani na oddelku za jazz in zabavno glasbo je nadaljeval šolanje na Vienna musical school na Dunaju. Režira gledališke in operne predstave profesionalnih in ljubiteljskih gledališč v Sloveniji in na Hrvaškem. Za režije predstav in za svoja dramska besedila je prejel številne domače in tuje nagrade (rektorjevo nagrado, Zlata paličica 1996, Bronasti grb Mestne občine Celje, Savinova plaketa za režijo operete Hmeljska princesa 2007 itd.). Kot igralec in pevec nastopa v produkcijah muzikalov v gledališčih doma in v tujini, posoja glas v risankah ter številnih televizijskih in radijskih reklamah. Redno nastopa na raznih festivalih in oddajah v Sloveniji (MMS, Slovenska popevka, Orion, Zvezde pojejo ...) in v tujini (Hrvaška, Avstrija, Francija, Nemčija ...). (JSKD, 2021)

2.2.18 Miloš Mikeln

Miloš Mikeln je bil slovenski pisatelj in novinar, rojen 23. maja 1930 v Celju.

Dramatik in pripovednik, s krstnim imenom Alojz (tudi vnuk glasbenika in politika Alojzija Mihelčiča), si je literarno ime Miloš nadel ob prvih objavah v Študentskem listu leta 1949. Osnovno šolo ter 1. letnik gimnazije je do leta 1947 obiskoval v Celju, nato pa v Ljubljani, kjer je leta 1949 tudi maturiral. Leta 1949 se je vpisal na primerjalno književnost na Filozofski fakulteti, leta 1952 pa na režijo na AGRFT.

Miloš Mikeln se je uveljavil kot pisatelj, novinar, režiser in prevajalec. Leta 1955 je delal kot režiser v Prešernovem gledališču v Kranju, bil je odgovorni urednik Gorenjskega glasu (1958), urednik pri Ljubljanskem dnevniku (1956–1962), Delu ter Naših razgledih. V letih 1965–1966 se je uveljavil kot samostojni književnik, nato pa je prevzel mesto direktorja Mestnega gledališča v Ljubljani (1966–1970), med letoma 1970 in 1982 je delal kot direktor Cankarjeve

založbe, od leta 1983 pa je bil direktor časopisa Pavliha. Njegova dela so usmerjena predvsem v satiro in humor, opisuje življenje v času druge svetovne vojne, povojne čase ter njegov pogled na takratno življenje.

Leta 1993 je prejel Kresnikovo nagrado za roman Veliki voz, leto kasneje priznanje Bronasti celjski grb in leto za tem priznanje Zlati častnik, znak svobode Republike Slovenije. Leta 2009 je prejel Schwentnerjevo nagrado za življenjsko delo. (Wikipedija, 2021)

Slika 17: Miloš Mikeln (DELO, 2021)

2.2.19 Oto Pestner

Oto Pestner, rojen 4. januarja 1956 v Celju, je slovenski pevec (tenor) in skladatelj zabavne glasbe.

Pestner, ki je po očetu sintskega rodu, je ena najvidnejših osebnosti v slovenski zabavni glasbi, odlikuje pa ga izjemno vzdržljiv glas. Prvi posnetek je naredil leta 1968 v studiu Radia Celje za ansambel svojega očeta. Svoja prva samostojna nastopa je imel v oddaji Pionirski TV studio in na radiu v oddaji Veseli tobogan. Od 1970 do leta 2008 je bil vodja vokalne skupine New Swing Quartet, od 1986 pa do 1991 ter v letih 1995 in 2015 pa je bil tudi član ansambla Alpski kvintet. Leta 1971 je zmagal na Slovenski popevki s skladbo Trideset let, čez šest let pa s skladbo Vrača se pomlad. Leta 1979 je zmagal na festivalu MMS s skladbo Tople julijske noči. Na tem festivalu je zmagal tudi leto kasneje, kjer sta skupaj z Majdo Petan pela skladbo Melodije morja in sonca. Od leta 2010 do 2014 je deloval s skupino Pro Anima Singers in z njo posnel tri albume. V zadnjih letih sodeluje tudi z Omarjen Naberjem, Urošem Peričem in Tino Gorenjak v projektu Trip to Las Vegas.

Njegova najbolj znana dela, ki jih je napisal so: Vse je lepše, ker te ljubim (1971), Trideset let (1971), Vem, nekje živeti mora (1972), Bisere imaš v očeh (1978), Tople julijske noči (1979), Moja dežela (1986), Ciganska kri (1991), Dan za zaljubljene (1993).

Leta 1996 je prejel nagrado Zlati petelin. (Wikipedija, 2021)

Slika 18: Oto Pestner (S.G., 2021)

2.2.20 Smiljan Rozman

Smiljan Rozman je bil slovenski mladinski pisatelj, dramatik in slikar, rojen 28. januarja 1927 v Celju.

Kmalu po rojstvu se je z družino preselil v Šmarje pri Jelšah. Zaradi očetovega poklica (bil je davkar) so se veliko selili. Osnovno šolo je končal v Radovljici, gimnazijo pa na Ptuj in v Mariboru. Med drugo svetovno vojno so bili izgnani v Srbijo, v Kragujevac, nato pa je moral na prisilno delo v Nemčijo in Francijo. Po vojni se je vrnil v Maribor in se vpisal na učiteljsko šolo, ki ga je zaključil leta 1949. Udeleževal se je večernega tečaja risanja, ki so ga na pobudo akademskega slikarja Maksa Kavčiča organizirali mariborski likovniki. Po končanem študiju na učiteljski šoli je hotel študirati slikarstvo, vendar je zaradi pomanjkanja učiteljev hkrati z diplomom dobil odločbo o namestitvi na Hrvaškem v Lepoglavi, kjer je poučeval na osnovni šoli. Jeseni 1950 je moral na služenje vojaškega roka. Po krivem so ga obtožili šovinizma in »protiarmadnega razpoloženja«, zato ga je sodišče v Zagrebu zaradi lažnega pričanja obsodilo na tri leta in pol zapora. Kazen je prestajal v Bosanski Gradiški. Mama Marija je dosegla, da je bil po letu in pol izpuščen, toda učiteljskega poklica več ni smel opravljati. Bil je član Društva slovenskih pisateljev in slovenskega PEN-a. (Wikipedija, 2021)

Slika 18: Smiljan Rozman (Wikipedija, 2021)

2.2.21 Stane Jagodič

Stane Jagodič je bil rojen 15. junija 1943 v Celju.

Leta 1964 je končal Šolo za oblikovanje in leta 1970 diplomiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Deluje kot samostojni ustvarjalec na področjih: slikarstvo, grafika, karikatura, fotomontaža, objekt montaža, asemblaž in kot publicist. Že v začetku sedemdesetih let (1972) se je začel ukvarjati z rentgenskimi kolaži in vzporedno z abstraktnim slikarstvom, kinetičnimi rešitvami, praygramom ter s kibernetičnim konstruktivizmom, postopoma je začel prodirati tudi v notranjost strojnih-računalniških objektov. Od leta 1965 daje velik poudarek angažirani umetnosti (lokalni ali občečloveški problematiki) s pomočjo satirične risbe, fotomontaže, tridimenzionalnih objektov in to skozi poetično obarvano simboliko; izraža pa se tudi v besedni obliki.

Bil je član ZDSLU, DOS, Cartoonists Writers Syndicate New York, Board Advisors of the American Biographical Institute (ZDA) in zunanji sodelavec mednarodne revije Graphic Design, Seul. Priredil je preko petdeset samostojnih razstav in sodeloval na več kot dvesto skupinskih razstavah ter v mnogih likovnih žirijah doma in v tujini. Leta 1989 je izšla njegova monografija, 1993 katalog Častilec svetlobe, srebra in rje in leta 2004 njegovi spomini z naslovom Orbis Artis-Nemirno in Kreativno (1943–2004), ki obsega 800 strani. Za svoje večpredstavnostno ustvarjanje je prejel preko 50 nagrad in priznanj, pretežno v tujini.

Nedavne samostojne razstave (izbrane):

2018: Spiritus Poeticus/asembaž, kolaž, scenografija /1969–2017/, Galerija Kresija, Ljubljana, Slovenija.

2016: Variantos of Photography /1969–1980/, Gallery of Art Museum of Montenegro – Atelier DADO Gallery, Cetinje, Črna Gora.

2015: Dialog: Lavrenčič-Jagodič, Savin likovni salon, Žalec, Slovenija.

2015: Photomagic, with Gabor Kerekes and Branko Lenart, Gallery Ung Art, Dunaj Avstrija.

Nedavne skupinske samostojne razstave (izbrane):

2013: Extended Realities / The Language of Photomontage, Rowan Art Gallery, Glassboro, Združene države Amerike.

2012 Momentos e Movimentos, Museum of Brazilian Art, Sao Paulo, Brazilija.

2011: X-Ray Men / Nevidni svetovi, Nessim Gallery, Budimpešta, Madžarska.

2010: 38. World Gallery of Art on Paper, Skopje, Severna Makedonija. (Wikipedija, 2021)

2.2.22 Tina Gorenjak

Tina Gorenjak je slovenska gledališka in filmska igralka ter pevka, rojena 8. julija 1972 v Slovenj Gradcu.

Po gimnaziji, ki jo je obiskovala v Celju, je študirala dramsko igro in umetniško besedo na AGRFT v Ljubljani, kjer je leta 1997 diplomirala. Od leta 1997 do 2005 je bila članica ansambla Slovenskega ljudskega gledališča Celje, kjer je odigrala več kot 20 gledaliških vlog. V tem času je igrala tudi v drugih gledališčih in filmih (»Stereotip«, »Čamčatka«, »Blues za Saro«, »Vloga za Saro« ...) in nadaljevanjih (»Čokoladne sanje«, »Blisk«, »Dragi sosede«, »Nova dvajseta«) in vodila različne prireditve (EMA 2017). Leta 2001 je napisala svoje prvo dramsko besedilo,

monokomedijo z naslovom »Muca Maca ali Brez ljubezni mi živeti ni«, ter besedilo za naslovno pesem v predstavi. Monokomedijo je več kot šestdesetkrat uspešno odigrala, istočasno pa se je s pesmijo »Muca Maca« občinstvu predstavila kot pevka. Pesem »Muca Maca« se je uvrstila na več slovenskih glasbenih lestvic.

Od leta 2005 ima status svobodne umetnice in sodeluje v različnih slovenskih gledališčih. Med drugim je v vlogi Silve nastopala v predstavi »Šžensk.com« v Špas teatru.

Leta 2019 se kot plesalka zvezda priključila 3. sezoni oddaje Zvezde plešejo, kjer je tekmovala z Miho Vodičarjem. (Wikipedija, 2021)

2.2.23 Vita Mavrič

Vita Mavrič je slovenska igralka in šansonjerka, rojena 18. oktobra 1965 v Celju.

Svojo glasbeno kariero je začela na odrskih deskah ljubljanskega Mestnega gledališča leta 1987 z naslovno vlogo v muzikalu »U slovenačkim gorama« avtorjev Žarka Petana, Ervina Fritza in Urbana Kodra. Istega leta je posnela samostojni glasbeni recital glasbe skladatelja Urbana Kodra za Televizijo Slovenija; na besedila različnih slovenskih pesnikov z naslovom »Pesem je ženska«. Ob tej priložnosti je izdala tudi svojo prvo kaseto pri Založbi kaset in plošč RTV Slovenija.

Sledil je muzikal za otroke: »Bikec Ferdinand« s Plesnim Teatrom Ljubljana v Cankarjevem domu in leta 1991 še drugi samostojni glasbeni recital v isti hiši. Njen največji uspeh je sledil leta 1992 z avtorskim glasbeno-gledališkim projektom Ježkovih šansonov z naslovom »Ne smejte se, umrl je klovn«, za katere je prejela Župančičevo nagrado. Sledila je opera Bojana Adamiča, Sneguljčica, izvedena v ljubljanskih Križankah, nato prva zgoščenka s šansoni ter otvoritev ljubljanskega Café Teatra. To gledališče, ki ga vodi kot umetniška vodja, deluje od leta 1994.

Njen največji projekt je glasbeno-gledališki spektakel s filmom in baletom v režiji Matjaža Pograjca z naslovom Nekoč bili smo v maju v spremljavi s simfoničnim orkestrom pod vodstvom skladatelja Mojmirja Sepeta, ki je bil tudi avtor glasbenih aranžmajev in skladatelj celotnega projekta. Takrat je izšla tudi druga zgoščenka z naslovom Sem, kakršna sem. Za ta projekt je prejela viktorja za posebne dosežke in tri zlate peteline (za video, oblikovanje in najboljši album v celoti), ter srebrni CD Založbe kaset in plošč RTV Slovenija. Leta 2000 je prejela Ježkovo nagrado za celoten ustvarjalni opus. Maja 2001 je v Ljubljanski operi premierno predstavila še eno zgoščenko s šansoni Bertolda Brechta in Kurta Weilla z naslovom Hrepenenja ob spremljavi pianista Bojana Goriška. (Wikipedija, 2021)

Slika 19: Vita Mavrič (Tejić, 2021)

2.2.24 Zvonko Čoh

Zvonko Čoh je slovenski ilustrator in avtor animiranih filmov. Rojen je bil 7. avgusta leta 1956 v Celju.

Otroštvo je preživel v Rogaški Slatini, kjer je obiskoval osnovno šolo. Po diplomi iz slikarstva na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje (1980) je začel delati kot svoboden umetnik. Ustvaril je več kratkih risanih filmov (Poskušaj migati dvakrat, 1981; Poljubi mehka me radirka, 1984) in prvi slovenski celovečerni risani film Socializacija bika? (skupaj z Milanom Eričem, 1998). Je tudi avtor televizijskih spotov, kratkih risanih filmov in reklam. Za ilustracijo več deset knjig je prejel številne nagrade, za film Socializacija bika? pa sta z Eričem leta 1999 prejela nagrado Prešernovega sklada. Poleg slednje je prejel še naslednje nagrade: Zlato pero, Beograd, 1983; Levstikova nagrada, Ljubljana, 1988 in 1999; priznanje Hinka Smrekarja, Ljubljana, 1995 in nagrado Hinka Smrekarja, Ljubljana, 2002 ... (Wikipedija, 2021)

2.3 VPLIV CELJSKIH KULTURNIH USTVARJALCEV NA RAZVOJ NAŠE KULTURE

Skozi celotno zgodovinsko obdobje so celjski kulturni umetniki doprinali k razvoju celjske in slovenske kulture.

Doprinos Josipa Pelikana za Slovenijo in za Celje je bil zelo velik. Josip Pelikan je bil v času, ko je živel, pojem kvalitetne fotografije. Bil je mojster portretne fotografije in njegove stranke, znani obrazi slovenskega in tujega prostora, so to tudi potrjevale. Njegove fotografije so bile prepoznavne, tehnično in likovno zelo kvalitetne.

V času, ko je živel, je bil zelo znan povsod, saj so ga vabili na delo tudi v tujino. Bil je zelo iskan in znan, česar pa ne moremo reči v današnjem času, saj se ga spomnijo le starejši, mlajše generacije pa pogosto sploh ne vedo, kdo je bil. Starejše generacije se ga rade

spominjajo, če ne drugače, po ohranjenih fotografijah, ki so skrite v številnih domovih po podstrešjih.

Na Pelikanovih odličnih fotografijah vidimo Celjani svoje prednike in Celje nekaj desetletij nazaj. Na nekaterih lahko vidimo delavce, ki delajo v Cinkarni, na drugih perico ob Savinji, na tretjih Narodni dom. Njegova fotografska zapuščina nam kaže življenje, delo, spremembe in ljudi v Celju ter drugod. Najdemo lahko tudi bolj "pustolovske" fotografije okoliških hribov, gora in dolin, ob katerih se zamislimo, kako mu je uspelo tako lepo prikazati vso lepoto. Zaradi njegovih fotografij imamo zabeleženo spremembo zunanjšega izgleda številnih pomembnih celjskih stavb, na primer Slovenskega ljudskega gledališča, in stavb, ki jih ni več. Njegove fotografije industrijskih objektov nam omogočajo vpogled v razvoj Celja po drugi svetovni vojni, portreti pa prikazujejo naše prednike ter znane Slovence, ki so mu zaupali, da jih je fotografiral za zgodovino.

Fotografiral je obrtniške razstave, trgovine in delavce v tovarnah. Med drugim tudi v Cinkarni. Te fotografije imajo visoko vrednost, saj je bilo Celje po I. svetovni vojni pomembno industrijsko središče. Pelikanove industrijske fotografije imajo tudi zelo natančno zapisane podrobnosti o izdelavi in oznake na hrbtnih straneh. Industrijska fotografija mu je prinesla eminentne stranke – lastnike obratov, tovarn, ustanov. (Alja Roškar, 2021)

Almo Ido Vilibaldo Maksimilijano Karlin v slovenski kulturni in etnični prostor intenzivneje uvrščamo šele zadnjih dvajset let, prej pa je v Sloveniji nismo poznali, saj kot pisateljica in popotnica ni bila »Slovenka«. Večina njenih del je namreč napisanih v nemščini; prav tako pa jih je največ napisala v tujini. Almino pisanje v nemščini je za Slovence dolgo predstavljalo preveliko oviro, da bi se zdelo vredno njena dela prevajati in jo s tem priznati kot vsestransko literarno ustvarjalko, delujočo na našem ozemlju.

V času njenega življenja je bila poznana le redkim Slovencem, medtem ko je pri drugih evropskih narodih uživala veliko spoštovanje. Čeprav je bil prvi slovenski prevod Samotnega potovanja iz leta 1969 razprodan, pa knjiga v publicistiki ni vzbudila močnega zanimanja. V večini so o njej poročali kot o solidno napisani in zanimivi knjigi, namenjeni predvsem ženskemu občinstvu. Je pa Samotno potovanje v slovenski literaturi napovedalo obdobje zavedanja in priznavanja del Alme M. Karlin.

V osemdesetih letih je naraslo zanimanje tudi med publicistiko, saj so ji namenili kar nekaj člankov, zares pa je prišlo do vdora Almine literature šele v devetdesetih letih 20. stoletja, ko je bil o Almi posnet dokumentarni film Celjanka med ljudožerci, uprizorjena pa je bila tudi monodrama Uršule Cetinski Almater. Pojavili so se tudi prevodi njenih partizanskih del, kar ji počasi odvzemalo oznako pronemške pisateljice ter ji odprlo vrata v slovenski kulturni in literarni prostor.

Do danes je v slovenskih prevodih izšlo sedemnajst Alminih proznih del, med katerimi je treba poudariti avtobiografsko delo Sama: iz otroštva in mladosti, ki je izšlo leta 2010. Za slovenski prostor je pomembna predvsem zato, ker je to delo, ki je najprej izšlo v slovenščini in bilo šele nato prevedeno v tuje jezike. Je tudi med najbolj priljubljenimi deli Alme M. Karlin, saj jo

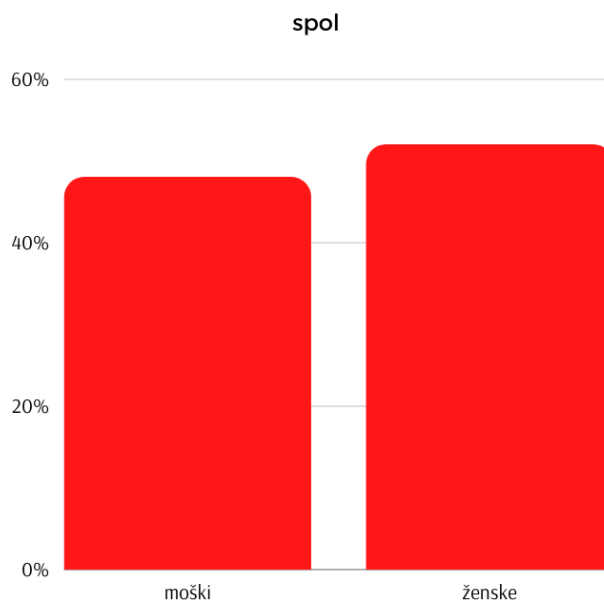
najbolje spoznamo prav preko refleksije njenih otroških in mladostniških let, skozi katera nas popelje z veliko mero odkritosti, skorajda otroškega načina izpovedi.

Monografija Magične zgodbe starega Egipta združuje prvič objavljena Almina besedila, ki so bila do zdaj shranjena v NUK-u v Ljubljani in Staatsbibliothek v Berlinuter ter ilustracije Thee Gammelin. Afriko je Alma Karlin obiskala v času, ko se je z dolgoletnega potovanja vračala v Celje. Da priljubljenost Alme Karlin v slovenskem prostoru vztrajno narašča, kažejo tako prevodi njenih del kot tudi literarni in kulturni dogodki, ki so posvečeni tej veliki popotnici in pisateljici. (Blaznik, 2021)

3 REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

Anketirali sva 260 ljudi. Anketiranih je bilo 123 moških in 137 žensk. Najmlajši, ki je reševal anketo, je imel 9 let, najstarejši pa 81 let. V nadaljevanju prikazujeva rezultate ankete. Anketa je v prilogi te raziskovalne naloge.

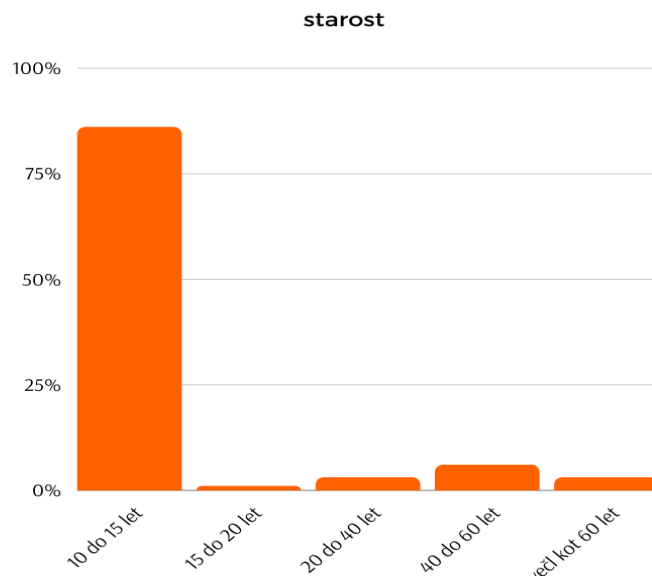
3.1 Zastopanost anketirancev po spolu

Graf 1: Zastopanost anketirancev po spolu

Malo več kot polovica anketiranih (52%) je bila ženskega spola, nekoliko manj (48%) pa moškega spola.

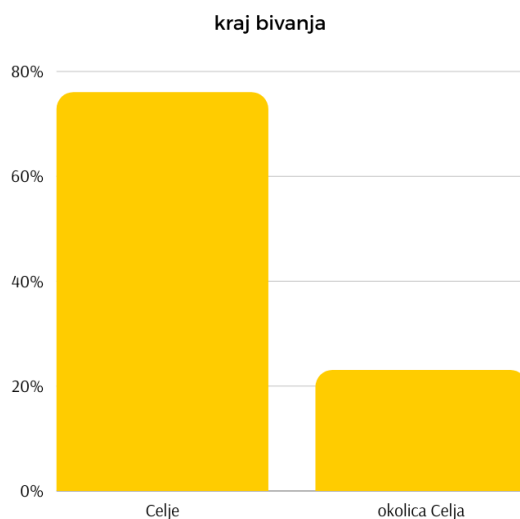
3.2 Zastopanost anketirancev po starosti

Graf 2: Zastopanost anketirancev po starosti

Večina anketirancev (86%) je starih med 10 in 15 let, 6% je bilo starih med 40 in 60 let, še manj (3%) je bilo ljudi, ki imajo od 20 do 40 let ter enako število anketirancev (3%), ki so stari več kot 60 let. Najmanj anketirancev (1%) je bilo med 15 in 20 letom.

3.3 Kraj bivanja anketirancev

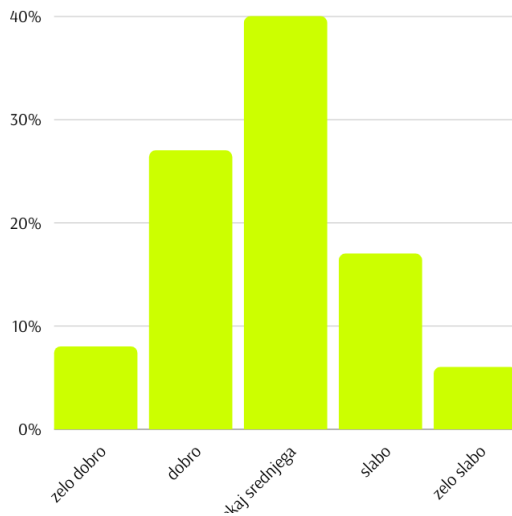

Graf 3: Kraj bivanja anketirancev

Velika večina anketiranih (77%) stanuje v Celju, nekaj anketiranih (23%) pa v okolici Celja.

3.4 Kako bi ocenili svoje poznavanje celjskih kulturnih delavcev?

Kako bi ocenili svoje poznavanje celjskih kulturnih delavcev?

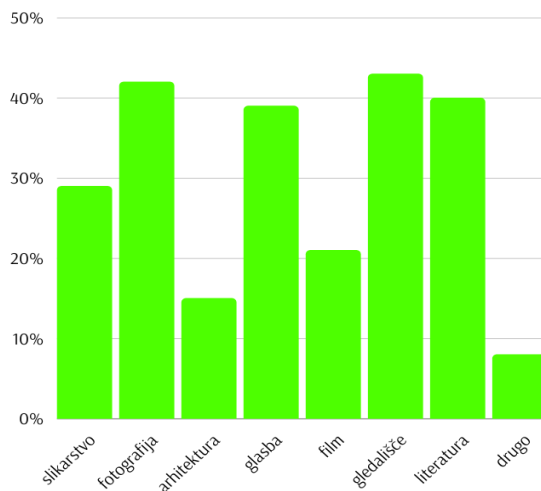

Graf 4: Kako bi ocenili svoje poznavanje celjskih kulturnih delavcev?

Večina anketiranih (41%) je odgovorila, da je njihovo poznavanje celjskih kulturnih ustvarjalcev nekaj srednjega, 27% jih je odgovorilo, da je njihovo poznavanje teh dobro, manj (17%) je izjavilo, da je njihovo znanje slabo, nekaj (8%) je svoje znanje ocenilo kot zelo dobro in najmanj (7%) je svoje znanje ocenilo kot zelo slabo. Resničnost njihovih odgovorov sva preverili z vprašanjsima in ugotovili, da same celjske kulturne delavce v povprečju res poznajo dobro, njihova dela pa slabše.

3.5 S katerih spodaj navedenih področij poznate kulturne ustvarjalce s Celjskega? (možnih je več odgovorov)

S katerih spodaj navedenih področij poznate kulturne ustvarjalce s Celjskega?

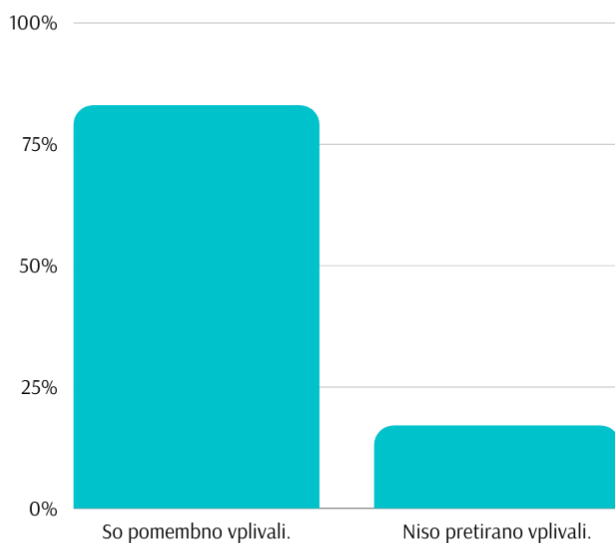

Graf 5: S katerih spodaj navedenih področij poznate kulturne ustvarjalce s Celjskega?

Največ glasov je dobilo področje gledališče (43%), čisto za tem je področje fotografija (42%), nato je področje literatura (40%), nato glasba (39%), za tem sledi slikarstvo (29%), 21% je izbralo film, še manj anketirancev (15%) se je odločilo za arhitekturo in najmanj anketirancev (8%) je izbralo prosto opcijo ter pod njo napisalo; ples, kiparstvo, ne vem, dobro vprašanje, kino, nobenega, to me ne zanima idr.

3.6 Kaj menite o vplivu celjskih kulturnih ustvarjalcev na razvoj našega naroda?

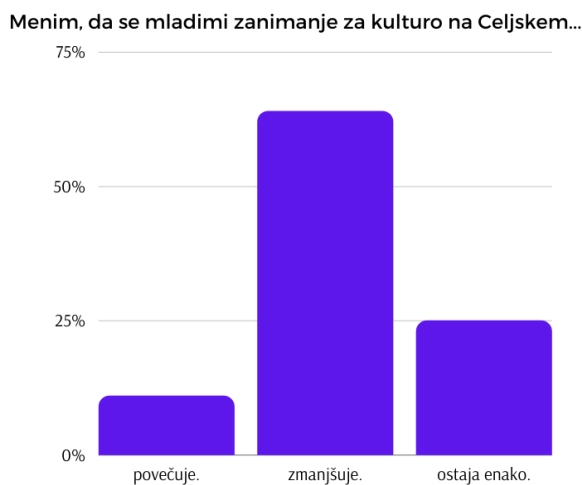
Kaj menite o vplivu celjskih kulturnih ustvarjalcev na razvoj našega naroda?

Graf 6: Kaj menite o vplivu celjskih kulturnih ustvarjalcev na razvoj našega naroda?

Večina anketirancev (83%) je izbrala odgovor "so vplivali", 17% pa jih je izbralo možnost "niso vplivali".

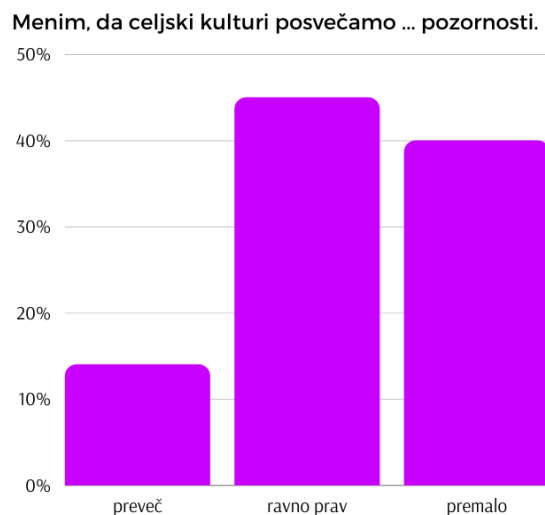
3.7 Kaj menite, da se dogaja z zanimanjem za kulturo med mladimi?

Graf 7: Kaj menite, da se dogaja z zanimanjem za kulturo med mladimi?

Največ anketirancev (64%) je izbralo, da "se zmanjšuje", 25% jih je odgovorilo z "ostaja enako" in najmanj (11%) je odgovorilo "se povečuje". S tem ugotavljava, da najina hipoteza H3, ki pravi, da med mladimi zanimanje za kulturo pada, drži.

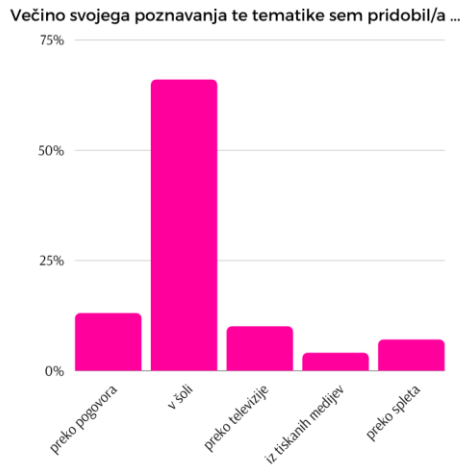
3.8 Kolikšno mero pozornosti posvečamo celjskim kulturnikom?

Graf 8: Kolikšno mero pozornosti posvečamo celjskim kulturnikom?

Največ (45%) anketirancev je odgovorilo "ravno prav", nekoliko manj (40%) jih je odgovorilo "premalo" in najmanj (14%) jih je odgovorilo "preveč".

3.9 Kje ste pridobili večino znanja o tej tematiki?

Graf 9: Kje ste pridobili večino znanja o tej tematiki?

Največ (66%) anketirancev je odgovorilo, da so največ znanja pridobili v šoli, 13% jih je odgovorilo, da so to znanje pridobili preko pogovora, še manj (10%) anketirancev se je odločilo za opcijo "preko televizije", le 15 anketirancev (7%) je izbralo možnost "preko spleta" in najmanj (4%) jih je odgovorilo "iz tiskanih medijev".

INTERVJU Z MARIJANO KOLENKO, PODPREDSEDNICO ZVEZE KULTURNIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Intervju sva opravili z go. Marijano Kolenko, podpredsednico Zveze kulturnih društev Slovenije (ZKDS) in dobitnico nagrade za življenjsko delo na področju osnovnega šolstva. Bila je že učiteljica likovne umetnosti in pedagoginja v svetovalni službi, zdaj pa je ravnateljica na Osnovni šoli Lava. Intervju sva izvedli 1. 2. 2021. Zaradi epidemije koronavirusa, sva intervju opravili na daljavo preko programa Zoom.

Slika 20: Marijana Kolenko (novice.si, 2021)

Kakšen je postopek organiziranja neke kulturne prireditve in katere veščine moramo imeti, da lahko to storimo?

Vsako kulturno prireditev moraš najprej načrtovati, potem razmisliti, komu jo boš sploh predstavil in zakaj, kaj želiš z njo doseči (ali to hočeš narediti le za zabavo ali želiš z denarjem od vstopnic pokriti en del stroškov, dati nekaj denarja dobrodelnim namenom ...), načrtovati moraš, kdo bo sodeloval na prireditvi, ali je to skupina dijakov, učencev, poklicnih glasbenikov, kje bo vse potekalo, pridobiti prostor ter poskrbeti za finančni vidik. Pomembno je tudi, da znamo predvideti tveganja. Vsaka kulturna prireditev mora imeti kader, vodjo celega projekta, nekoga, ki bo komuniciral z mediji, nekoga, ki bo pripravil vabila ...

Kaj menite o trenutni situaciji na področju celjske kulture? Kaj se vam zdi dobro? Kaj bi bilo treba še izboljšati?

V času korone se kulturni dogodki izvajajo preko spleta. Veliko muzejev in društev iz Celja se je preselilo na splet in tam delajo razne virtualne predstave, razstave ter proslave. V knjižnicah je poudarek predvsem na elektronskih knjigah. Problem je ta, da nekatera kulturna področja, kot je na primer folklor, ne sodijo najbolj na splet. Ker nastopajoči najprej ne morejo imeti vaj, težje je tudi snemati in celoten proces je drugačen. V Celju je dokaj razširjena kultura, saj imamo dobro profesionalno in ljubiteljsko kulturo (ljubiteljska kulturna društva: pevski zbori, plesne skupine, folklorne skupine...). V tem trenutku ima več prednosti profesionalna kultura kot pa ljubiteljska kultura.

Ali menite, da so ljudje dovolj ozaveščeni o pomenu delovanja celjskih kulturnikov in da se zavedajo, kako so prispevali k razvoju našega naroda?

Ne dovolj, ker že kot sam narod nimamo nekega odnosa do naše lastne kulture. Ko so se Slovenci borili za preživetje, so dali veliko na prepoznavnost njihove kulture in takratnih znanih oseb. Slovenci v 21. stoletju damo premalo na slovenski jezik in se premalo zavedamo naših korenin. V Celju je veliko takšnih ljudi, ki nikoli niso bili v gledališčih, na raznih razstavah v likovnem salonu ali v Pokrajinskem muzeju – v teh muzejih so razstave postavljene v svetovnem merilu. Že kot posamezniki bi morali vzpostaviti nek odnos do celjske kulture. Ko imajo vsako leto muzeji dan odprtih vrat veliko Celjanov obišče razne razstave, ampak ne do te mere, da bi lahko bili dovolj ozaveščeni o celjski kulturi. V Celju imamo zelo veliko znamenitosti, po katerih Celje prepoznamo (SLG Celje, Pokrajinski muzej, Likovni salon...). Veliko tujcev je navdušenih nad Celjem in našimi znamenitostmi.

Odkrili sva, da se v Celju dogaja veliko kulturnih dogodkov, vendar številni ljudje zanje sploh ne vedo. Ali menite, da bi lahko več pozornosti posvetili njihovem oglaševanju? Ali bi lahko to vplivalo tudi na večje kulturno zavedanje in poznavanje ljudi?

To absolutno drži, vendar vedeti morate, da zelo velik pomen igra tudi to, ali ljudje raziščejo, kaj se dogaja na kulturnem področju. V Celju imamo namreč spletne strani, npr. Celje dogaja, Kamra, Zavod Celeia, na katerih so zbrani vsi bližnji kulturni dogodki, vendar če se ljudje sami ne pozanimajo, lahko še tako oglašujemo, pa ne bo bistvene spremembe. Dobro organizirano

oglaševanje imajo namreč vsi celjski poklicni umetniki, ampak kot že rečeno, mora biti zanimanje na obeh straneh. Drži pa, da so na tem področju omejena razna ljubiteljska kulturna društva, saj jim za dobro oglaševanje zmanjka denarja.

Kakšno je vaše mnenje o tem, da se raznim likovnim razstavam in drugim kulturnim dogodkom na področju likovne umetnosti ne posveča dovolj pozornosti?

Tukaj zelo veliko vlogo igrajo vodje društev ali ustanov, ki morda niso tako dobro ozaveščeni, da je neko dejavnost treba tudi promovirati. En del pa je odvisen tudi od financ. Nekatere dejavnosti imajo namreč veliko finančno podporo države, druge veliko manj, npr. likovniki v Celju imajo na razpolago precej manj denarja kakor gledališčniki za gledališko predstavo. Del pa je odvisen tudi od števila ljudi, ki se zanima za določeno področje – za likovno področje se praviloma zanimajo predvsem likovniki, torej tisti, ki imajo radi likovno umetnost, tudi sami ustvarjajo – drugih pa že ne zanima pretirano. Pravzaprav pa bi ljudje pod pokrov kulture morali zajeti in imeti nek dober odnos do prav vseh vrst kulture – tako slike, gledališča, literature, sodobne umetnosti, kot tudi filma, likovne umetnosti, poezije... In ta odnos je potrebno že pri mladih postavljati v šolah, pri čemer pa zelo veliko vlogo igrajo učitelji. Na naši šoli, Osnovni šoli Lava, k temu prispevamo tudi z našo Rastočo knjigo. Lahko pa na tem področju še veliko naredimo. Mladi lahko tudi zelo veliko prispevajo na tem področju, s tem da med prijatelji promovirajo, npr. če plešeš ali pa če poješ – bo zaradi tega zagotovo še kdo pomislil: “Kaj pa če bi to poizkusil tudi jaz?” Torej za doseganje celovite osebnosti lahko čisto vsak prispeva.

Z anketo sva ugotovili, da zanimanje za kulturo med mladimi pada. Ali menite, da bi bilo smiselno uvesti več kulturnih dni v šolah? Bi to vplivalo tudi na večje zanimanje za kulturo med mladimi?

S samo uvedbo več kulturnih dnevov tega ne bi pridobili. S kulturnimi dnevi vas mi lahko z določenimi področji kulture seznanimo, mogoče celo navdušimo, a za sam odnos do kulture je to premalo. Na naši šoli se res trudimo, da imamo ta odnos do kulture in umetnosti. Imamo pevski zbor, plesni krožek in še številne druge, a kljub temu kulturna ustvarjalnost pada, saj je tudi promocija kulture manjša, kot je na primer promocija športa. To lahko zaznamo na družbenih omrežjih in medijih. Sam koncept kulture in odnosa do kulture pa bi moral biti drugače postavljen – ne samo v šoli ampak tudi na lokalnem in državnem nivoju. Najbolj se odnosa do kulture učimo doma, v družinski celici. Za celovito osebnost je umetnost predpogoj, saj je znanstveno dokazano, da je človek, ki se ukvarja z umetnostjo, bolj uspešen tudi na področju fizike in matematike.

4 ZAKLJUČEK

Kultura je zelo pomemben segment naše osebne rasti in je ključ do celovite podobe človeka. Je ena pomembnejših področij človekovega razvoja, ki nas mora za naš nadaljnji obstoj obkrožati vsak dan.

Z anketo sva potrdili in ovrgli hipoteze, in s tem izrazili mnenje Slovencev o celjskih kulturnih umetnikih.

Najina hipoteza H1 je bila; anketirani slabše poznajo celjske kulturnike in njihova dela. Ker je večina anketirancev (105) odgovorila, da je njihovo poznavanje celjskih kulturnih ustvarjalcev nekaj srednjega, sva hipotezo mislili označiti kot napačno, ker pa sva resničnost njihovih odgovorov preverili tudi z dvema vprašanjema in ugotovili, da same celjske kulturne delavce v povprečju res poznajo dobro, njihova dela pa slabše, sva prišli do zaključka, da ta hipoteza delno drži.

Najina hipoteza H2 se glasi; anketirani se zavedajo pomena delovanja celjskih kulturnih ustvarjalcev za naš narod. Ker je večina anketirancev (190) izbrala odgovor "so vplivali", ugotavljava, da ta hipoteza drži.

Hipoteza H3 predvideva, da med mladimi zanimanje za kulturo pada. Ker je največ anketirancev (154) izbralo opcijo "se zmanjšuje", ugotavljava, da najina hipoteza drži.

Hipoteza H4 pravi; anketirani bolj poznajo celjske kulturnike na področju literature in glasbe, kot kulturnike drugih področji (fotografije, slikarstva, gledališke umetnosti ...). Na podlagi anketnega vprašalnika sva ugotovili, da anketirani približno enako poznajo področja gledališča, fotografije, literature, glasbe in slikarstva. Tako ugotavljava, da najina hipoteza H4 delno drži, saj je res, da sta literatura in glasba med najbolj poznanimi, vendar nista edini, ki sta dobili veliko glasov. Z analizo tega vprašanja pa sva ugotovili, da ljudje bolj celovito poznajo kulturo, kot sva sprva domnevali.

Hipoteza H5 trdi, da anketirani menijo, da se tematiki celjskih kulturnih ustvarjalcev ne posveča dovolj pozornosti. Ker je največ anketirancev odgovorilo "ravno prav" (108) ugotavljava, da ta hipoteza ne drži. Ta rezultat naju je kar presenetil. Na podlagi tega, da anketiranci celjske kulturne umetnike poznajo slabše in da vseeno menijo, da tej tematiki posvečamo dovolj pozornosti, ugotavljava, da je zanimanje za to področje med anketiranci res manjše.

Ugotovili sva, da so mlajši anketiranci večino svojega znanja o kulturi in njenih ustvarjalcih pridobili v šoli, starejši pa iz pogovora. Zato sklepava, da se je zavedanje o pomenu celjskih kulturnikov v šolah izboljšalo. Sva pa ugotovili tudi to, da so zelo malo znanja o tej tematiki anketiranci pridobili s pomočjo medijev. Tudi ga. Marijana Kolenko je v intervjuju dejala, da mediji bolj promovirajo šport kot kulturo. Zato sklepava, da je za slabše poznavanje in zanimanje ljudi o celjskih kulturnikih, nekoliko odgovorno tudi slabo zanimanje medijev o tej tematiki.

Med pisanjem raziskovalne naloge, sva bili izpostavljeni številnim omejitvam zaradi trenutne epidemiološke slike. Tako je bilo težje organizirati intervjuje, zaradi tega tudi nisva mogli obiskati razstav in muzejev, v katerih bi našli pomembne podatke za najino raziskovalno nalogo, in navsezadnje je bila otežena komunikacija med nama in najino mentorico.

Med pisanjem raziskovalne naloge sva tudi sami spoznali veliko zanimivih podatkov o celjskih kulturnikih. Celjski kulturniki so, npr. Alma Karlin, Tina Gorenjak, Hajdi Korošec, Bina Štampe Žmavc, Anica Černež, Borut Alujevič, Oto Pestner in številni drugi. Vsi so močno pripomogli k razvoju in pestrosti tako celjske kot slovenske kulture.

Nekatere rešitve, ki bi jih lahko uvedli za izboljšanje situacije na področju kulture so: da bi bolj podpirali tudi manj znane celjske kulturnike, da bi dajali v šolah večji pomen kulturi, saj kot je ga. Marijana Kolenko povedala, je treba odnos do kulture graditi že v mladih letih, da bi mediji pogosteje oglaševali razne kulturne dogodke, kot so koncerti, razstave, lutkovne predstave, razne igre v gledališču in seveda, da bi že v domačem okolju dali večji pomen kulturi in da bi prihodnje generacije bolj vzgajali v tem duhu.

Najino mnenje je, da trenutni odnos ljudi do celjskih kulturnikov in kulture ni najboljši, vendar če se bomo zavzeli za kulturo in se večkrat sprehodil skozi kakšno razstavo, si ogledali gledališko igro ali pa prisluhnili koncertu, ki smo jim v preteklosti že bili priča na različnih točkah našega mesta (in verjetno bo tako tudi v prihodnosti), verjameva, da bomo s tem kulturnim ustvarjalcem izkazali spoštovanje, ki si ga zaslužijo.

LITERATURA IN VIRI

- Alja Roškar, T. S. (23. januar 2021). *Osrednja knjižnica Celje*. Pridobljeno iz knjiznica-celje.si: <https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201104013.pdf>
- Blaznik, Z. (23. januar 2021). *UNIVERZA V LJUBLJANIFAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE*. Pridobljeno iz uni-lj.si: http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska_dela_1/pdfs/mb11_blaznik-zala.pdf
- Celje, O. k. (16. januar 2021). *Osrednja knjižnica Celje*. Pridobljeno iz knjiznica-celje.si: <https://www.knjiznica-celje.si/domoznanski-spomini/item/fedor-gradisnik>
- Celje, O. k. (15. januar 2021). *Osrednja knjižnica Celje*. Pridobljeno iz knjiznica-celje.si: <https://www.knjiznica-celje.si/domoznanski-spomini/item/avgust-friderik-seebacher>
- DELO*. (30. januar 2021). Pridobljeno iz delo.si: <https://old.delo.si/kultura/knjizevni-listi/umrl-je-pisatelj-milos-mikeln.html>
- Horse, T. (19. januar 2021). *KOREOGRAFSKI IMENIK*. Pridobljeno iz emanat.si: <https://ski.emanat.si/gordana-stefanovic-erjavec/>
- JSKD*. (19. januar 2021). Pridobljeno iz jskd.si: https://www.jskd.si/gledalisce-in-lutke/delavnice_gledalisce/poletje_12/mednarodna_gled_izola_12.htm
- Kosec, T. (30. januar 2021). *Bližji knjigi*. Pridobljeno iz blizjknjigi.si: <http://www.blizjknjigi.si/Subjekti/Avtorji/Ogled/4517-Praprotnik-Zupan%C4%8Di%C4%8D%20Lilijana>
- Koželj, K. (17. januar 2021). *kamra*. Pridobljeno iz kamra.si: <https://www.kamra.si/mm-elementi/item/dalibor-bori-zupancic.html>
- Mladinska knjiga*. (17. januar 2021). Pridobljeno iz mladinska.com: <https://www.mladinska.com/avtorji/ancka-gosnik-godec>
- Napovednik*. (30. januar 2021). Pridobljeno iz napovednik.si: https://www.napovednik.com/dogodek362675_matej_krajnc
- novice.si. (30. januar 2021). *novice.si*. Pridobljeno iz novice.si: <https://novice.si/page/zabavna-znanost-na-radiu-roglja-naj-se-ucenci-tudi-pri-delu-doma-drzijo-solskega-urnika/>
- Pia Lilija, M. L. (2016). *BEGUNSKA KRIZA V SLOVENIJI*.
- Pilih, T. (18. januar 2021). *Obrazi Slovenskih pokrajin*. Pridobljeno iz obrazislovenskihpokrajin.si: <https://www.obrazislovenskihpokrajin.si/oseba/pavletic-lorencak-darinka/>
- S.G. (30. januar 2021). *veseljak*. Pridobljeno iz veseljak.si: <https://veseljak.si/novice/5a4dbca1e1e89/danes-praznujejo-oto-pestner-blaz-senk-vera-kumprej>
- SAZU*. (30. januar 2021). Pridobljeno iz sazu.si: <https://www.sazu.si/clani/emerik-bernard>
- Slovenska biografija*. (30. januar 2021). Pridobljeno iz slovenska-biografija.si: <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi1000360/>
- Tamara Matevc, G. M. (18. januar 2021). *SIGLEDAL*. Pridobljeno iz sigledal.org: https://sigledal.org/geslo/Borut_Alujevi%C4%8D
- Tejić, N. (30. januar 2021). *radio prvi*. Pridobljeno iz rtvo.si: <https://radioprvi.rtvoslo.si/2017/07/sobotni-glasbeni-vecer-70/>
- Wikimedia Commons*. (30. januar 2021). Pridobljeno iz wikimedia.org: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Avgust_Friderik_Seebacher
- Wikimedia Commons*. (30. januar 2021). Pridobljeno iz wimimedia.org: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fedor_Gradi%C5%A1nik.jpg

Wikipedia. (19. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Janez_Lapajne

Wikipedija. (30. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://en.wikipedia.org/wiki/Alma_Karlin

Wikipedija. (15. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Alma_Maksimiljana_Karlin

Wikipedija. (15. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Anton_A%C5%A1kerc#Pesni%C5%A1ke_zbirke_in_pesnitve

Wikipedija. (30. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Anton_A%C5%A1kerc

Wikipedija. (16. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Fran_Ro%C5%A1

Wikipedija. (16. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org: -
https://sl.wikipedia.org/wiki/Josip_Pelikan

Wikipedija. (30. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Josip_Pelikan

Wikipedija. (16. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Rudolf_Dobovi%C5%A1ek

Wikipedija. (17. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Vladimir_Levstik

Wikipedija. (30. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Vladimir_Levstik

Wikipedija. (17. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Anica_%C4%8Cernej

Wikipedija. (30. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Anica_%C4%8Cernej

Wikipedija. (17. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Bina_%C5%A0tampe_%C5%BDmavc

Wikipedija. (30. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Bina_%C5%A0tampe_%C5%BDmavc

Wikipedija. (19. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Damjana_Golav%C5%A1ek

Wikipedija. (30. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Damjana_Golav%C5%A1ek

Wikipedija. (30. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Darinka_Pavleti%C4%8D_Loren%C4%8Dak

Wikipedija. (18. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Emerik_Bernard

Wikipedija. (17. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
<https://sl.wikipedia.org/wiki/Hajdi>

Wikipedija. (19. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Janez_Drozg

Wikipedija. (30. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Janez_Drozg

Wikipedija. (19. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Karel_Zelenko

Wikipedija. (19. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Lilijana_Praprotnik_Zupan%C4%8Di%C4%8D

Wikipedija. (20. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Matej_Krajnc

Wikipedija. (20. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Matja%C5%BE_Bre%C5%BEnik

Wikipedija. (21. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Milo%C5%A1_Mikeln

Wikipedija. (20. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Oto_Pestner

Wikipedija. (21. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Smiljan_Rozman

Wikipedija. (30. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Smiljan_Rozman

Wikipedija. (21. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Stane_Jagodi%C4%8D

Wikipedija. (20. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Tina_Gorenjak

Wikipedija. (19. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Vita_Mavri%C4%8D

Wikipedija. (20. januar 2021). Pridobljeno iz sl.wikipedia.org:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Zvonko_%C4%8Coh

Wikivir. (30. januar 2021). Pridobljeno iz wikisource.org:
[https://sl.wikisource.org/wiki/Slika:Fran_Ro%C5%A1_\(1\).jpg](https://sl.wikisource.org/wiki/Slika:Fran_Ro%C5%A1_(1).jpg)

PRILOGA

Anketa

Spoštovani!

Sva Živa in Ivana iz 8. b razreda in bova pri sestavljanju najine **raziskovalne naloge** na temo celjskih kulturnih ustvarjalcev in njihovega vpliva na skupnost potrebovali **vašo pomoč**. Pred vami je **kratek vprašalnik**, ki se nanaša na **vaše poznavanje in vaše mnenje** o celjskih kulturnih ustvarjalcih. Anketa je **anonimna**. Prosiva vas, da odgovarjate **iskreno in s preudarkom**. Rezultate bova uporabili zgolj za **raziskovalne namene**. Hvala, da si boste vzeli nekaj minut časa za najino anketo. Vaše sodelovanje nama **veliko pomeni!** :)

XSPOL **Sistemsko | Obvezno vprašanje****Spol:**

- Moški
 Ženski

XSTAR2a4 **Sistemsko | Obvezno vprašanje****V katero starostno skupino spadate?**

- do 10 let
 10-15 let
 15-20 let
 20-40 let
 40-60 let
 več kot 60 let

1

XLOKACREGk **Sistemsko | Obvezno vprašanje****Kraj bivanja:**

- Celje
 okolica Celja

Q2 Obvezno vprašanje

Kako bi ocenili svoje poznavanje celjskih kulturnih delavcev?

- Zelo dobro.
- Dobro.
- Nekaj srednjega.
- Slabo.
- Zelo slabo.

Stran 3

Q8 Obvezno vprašanje

Izberite imena kulturnih ustvarjalcev, ki jih uvrščamo med celjske kulturnike.

Možnih je več odgovorov

- Josip Pelikan
- France Prešeren
- Jure Godler
- Borut Alujevič
- Bina Štempe Žmavc
- Alma Karlin
- Svetlana Makarovič

Q9 Obvezno vprašanje

Označi umetniška dela, ki jih pripisuješ celjskim umetnikom.

Možnih je več odgovorov

- Naš kuža (otročka pesem)
- Najmlajša vnukinja častitljivega I Čaa (novela)
- Skodelica kave (črtica)
- 30 let (pesem)
- Maček Muri (knjiga)

Stran 4

Q3 Obvezno vprašanje

S katerih spodaj navedenih področij poznate kulturne ustvarjalce s Celjskega?

(če boste izbrali opcijo "drugo," prosiva zapišite kulturnike katerega področja še poznate v kvadrateg ob tej opciji)

Možnih je več odgovorov

- slikarstvo
- fotografija
- arhitektura
- glasba
- film
- gledališče
- literatura
- Drugo:

Q1 Obvezno vprašanje

Kaj menite o vplivu celjskih kulturnih ustvarjalcev na razvoj našega naroda?

(če boste izbrali opcijo "drugo," prosiva zapišite vaše mnenje o vplivu celjskih ustvarjalcev v kvadratak ob tej opciji)

- Menim, da so močno vplivali na razvoj našega naroda in da je njihovo delovanje za vse nas zelo pomembno.
- Menim, da k našemu razvoju niso preveč pripomogli in da njihovo delovanje ni preveč pomembno.
- Drugo:

Q5

Dopolnite naslednje trditve.

Q4 Obvezno vprašanje

Menim, da se med mladimi zanimanje za kulturo na Celjskem _____.

- povečuje.
- zmanjšuje.
- ostaja enako.

Q6 Obvezno vprašanje

Menim, da celjski kulturi posvečamo _____ pozornosti.

- preveč
- ravno prav
- premalo

Q7 Obvezno vprašanje

Večino svojega poznavanja te tematike sem pridobil/a _____.

(če boste izbrali opcijo "drugo," prosiva zapišite kje ste to znanje pridobili v kvadratak ob tej opciji)

- preko pogovora.
- v šoli.
- preko televizije.
- iz tiskanih medijev
- preko spleta
- Drugo:

IZJAVA*

Mentorica Tanja Koželnik v skladu z 20. členom Pravilnika o organizaciji mladinske raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom Celjski kulturni ustvarjalci, katere avtorici sta Živa Kelgar in Ivana Malgaj Čretnik:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 13. 5. 2021

Podpis mentorja

Koželnik

Podpis odgovorne osebe

* POJASNILO

V skladu z 20. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorja (-ice) in odgovorne osebe šole vključiti v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja (-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor (-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.